

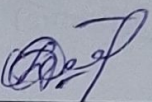
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та аудиту

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

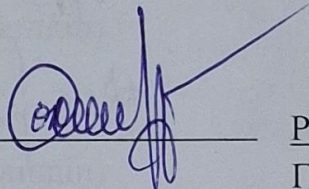
на тему: «Аудит і аналіз діяльності підприємств державної та комунальної форм власності»

Здобувача вищої освіти другого
(магістерського) рівня
II курсу, групи ОМФЗ – 23 – 1,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
освітня програма «Державний аудит;
судово-економічна експертиза у
фінансових розслідуваннях»

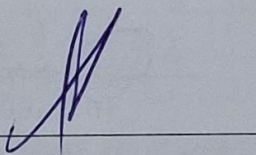
Степанова Дарина
Олегівна

Науковий керівник

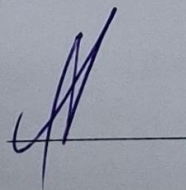
Рябчук Оксана
Григорівна, к.е.н.,
доцент

Гарант освітньо-
професійної програми

Лісовий А.В., д.е.н.,
професор

Допущено до захисту рішенням кафедри
протокол від «28» 01 2025 № 2

Лісовий А.В., д.е.н.,
професор

Завідувач кафедри

Реєстрація № 26 28.01.2025 Кесей
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 92/A/5 13.02.25 Кесей
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: Кесей Лавренко І.М.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Члени комісії:

<u>М</u> (підпис)	<u>Лісовий А.В.</u> (ініціали, ПІБ)
<u>Кесей</u> (підпис)	<u>Савченко А.М.</u> (ініціали, ПІБ)
<u>Кесей</u> (підпис)	<u>Панасюк О.В.</u> (ініціали, ПІБ)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, ПІБ
------------------	-------------------------	--------------------------	----------	-----------

ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ НАУКОВИМ КЕРІВНИКОМ

1. Зміст роботи (наукова і практична значимість роботи, її наукова новизна, глибина дослідження, здатність екстраполяції теоретичних висновків до практичних ситуацій, наявність сильних і слабких сторін, логічність та послідовність викладення матеріалу тощо)	від 0 до 30	26		
2. Рівень підготовки здобувача (володіння професійною термінологією, вміння здійснювати аналіз, приймати рішення, вносити пропозиції тощо)	від 0 до 10	10		
3. Ставлення здобувача до виконуваної роботи (дотримання календарного плану, урахування пропозицій зауважень наукового керівника, оформлення роботи тощо)	від 0 до 10	10		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	46		

ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ

1. Доповідь	від 0 до 15	11		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 30	30		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	46		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	92		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
92	A	5	13.02.	Лавренко А.В. Лісевич А.В. Савченко А.М. Панаєнко О.В.

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	EX	2 (незадовільно)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМ ВЛАСНОСТІ.....	8
1.1. Дослідження економічної сутності та теоретичних основ аудиту і аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності у наукових напрацюваннях вчених	8
1.2. Загальна характеристика та аналіз показників діяльності КП «Київський метрополітен».....	14
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ І АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ КП «КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН»	24
2.1. Організація та методика аудиту КП «Київський метрополітен»	24
2.2. Виконання аналітичних процедур при проведенні аудиту КП «Київський метрополітен».....	34
2.3. Узагальнення результатів аудиту КП «Київський метрополітен»	46
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМ ВЛАСНОСТІ.....	51
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58

ВСТУП

Контроль і аналіз діяльності державних та комунальних підприємств є надзвичайно важливим у сучасних умовах. З допомогою даних функцій розкриваються основні аспекти досліджуваних об'єктів: прозорість фінансових операцій, виявлення можливих ризиків та уникнення фінансових правопорушень. Аудит сприяє оптимізації виробничих процесів і покращенню ефективності управління, що в свою чергу сприяє стабільності економіки держави.

Аудит і аналіз діяльності підприємств державної та комунальної форм власності стикаються з численними проблемами, зокрема: неефективне управління, нестабільне фінансування, недостатня прозорість, корупція та слабка кадрова політика. Підприємства цих форм власності здебільшого залежні від державного або місцевого бюджету, що ускладнює їх фінансову незалежність і стійкість. Крім того, змінювана нормативно-правова база та політичні впливи на управлінські рішення підвищують ризики неефективності. Аудит й аналіз являються ключовими інструментами для підвищення ефективності управління, оптимізації витрат і забезпечення прозорості у використанні державних та місцевих коштів.

Дослідження поданої теми сприяє у розробці нових методик щодо підвищення ефективності аудиту та аналізу й удосконалює вже існуючі механізми управління. Аналіз досвіду інших країн, інноваційних підходів до фінансового контролю і запровадження сучасних технологій в процесі аудиту є невід'ємними для розвитку підприємств державної та комунальної форм власності в умовах глобалізації.

Належна увага дослідженню аудиту та аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності була приділена такими вченими: Григоров О. [5], Даценко Г. [1], Захарченко В. [9], Коцеруба Н. [1], Крупельницька І. [1], Кудирко О. [1], Лобачева І. [1], Михайленко О. [15], Ніколаєнко С. [15]. До нормативно-правової бази, що регулює тему аудиту

діяльності відносяться наступні основні джерела: Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [32], Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) [16], Податковий кодекс України [31] тощо.

Метою кваліфікаційної роботи являється дослідження аудиту і аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності та надання рекомендацій щодо їх удосконалення.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати такі завдання:

- дослідити економічну сутність та теоретичні основ аудиту і аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності у наукових напрацюваннях вчених;
- ознайомитися з загальною характеристикою та показниками діяльності КП «Київський метрополітен» та проаналізувати їх;
- розкрити організацію та методику аудиту бази дослідження;
- проаналізувати аналітичні процедури при проведенні аудиту Київського метрополітену;
- проаналізувати та порівняти результати аудиту комунального підприємства з попередніми роками ;
- визначити шляхи удосконалення аудиту та аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності.

Об'єктом дослідження є діяльність підприємств державної та комунальної форм власності, їх управлінські процеси.

Базою дослідження даної роботи являється комунальне підприємство «Київський метрополітен».

Предметом дослідження є процеси аудиту і аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності.

У ході дослідження, залежно від конкретних завдань та мети, застосовувалися аналітичні методи, методи порівняння, теоретичного узагальнення, індукції та дедукції, методи систематизації, аналіз документів, а також графічне представлення даних.

Для дослідження теми було використано наступну інформаційну базу: законодавчі акти, статистичні дані, бухгалтерські записи, фінансова та податкова звітність, матеріали з мережі Інтернет, навчальні посібники з економічних та податкових дисциплін, форми звітності, спеціалізовану літературу та офіційні онлайн-ресурси.

Наукова новизна кваліфікаційної полягає в розробці нових методичних підходів до аудиту та аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форми власності. Зокрема, у роботі запропоновано: моделі вдосконалення внутрішнього контролю, інноваційні методи фінансового аналізу та пропозиції щодо оптимізації аудиторських процедур.

Практична значущість кваліфікаційної роботи полягає у впровадженні результатів дослідження для покращення діяльності підприємств державної та комунальної форм власності. Запропоновані рекомендації сприяють оптимізації внутрішнього контролю, вдосконаленню фінансового аналізу, інтеграції автоматизованих систем обліку та удосконаленню нормативно-правового регулювання. Це дозволить підвищити ефективність, прозорість і фінансову стабільність підприємств, а також зміцнити довіру з боку громадськості та контролюючих органів.

Кваліфікаційна робота містить у собі вступ, три розділи, п'ять підрозділів, висновки та список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМ ВЛАСНОСТІ

1.1. Дослідження економічної сутності та теоретичних основ аудиту і аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності у наукових напрацюваннях вчених

Проведення аудиту й аналізу займає одну провідних ролей у функціонуванні різного роду організацій. Не менш важливу цінність становить аудит й аналіз у діяльності підприємств державної та комунальної форм власності. Аудит у контрольній діяльності сучасної вітчизняної практики являється відносно недавньою формою контролю, але часто використовуваною.

Найпоширенішим тлумаченням значення аудиту сьогодення є аудиторська перевірка на достовірність, повноту та законність фінансової (бухгалтерської) звітності. Іншими словами – це діяльність, що спрямовується на перевірку фінансової (бухгалтерської) звітності та дані обліку. Згідно статті 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» уповноваженою особою проведення аудиту є аудитор. «Аудитор набуває права на провадження аудиторської діяльності після підтвердження кваліфікаційної придатності, набуття практичного досвіду в порядку, визначеному цим Законом, та реєстрації у Реєстрі. Аудитор має право провадити аудиторську діяльність одноосібно лише після реєстрації його у Реєстрі як суб'єкта аудиторської діяльності» [32].

Дослідження економічної сутності та теоретичних основ аудиту і аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності є надзвичайно актуальним у сучасному світі. Вчені та науковці з різних країн світу намагаються дослідити та розвинути теоретичні основи аудиту та аналізу діяльності таких підприємств, щоб допомогти їм ефективніше функціонувати та досягати своїх цілей. В Україні також проводяться дослідження з цієї теми, які допомагають покращити роботу державних та комунальних підприємств.

Першим основоположником даної теми у світі був Адам Сміт «Дослідження про природу і причини багатства народів» [38]. У своїй роботі автор частково згадує теми державного фінансування та державного аудиту; дискутує про роль держави у фінансовій діяльності та необхідність державного аудиту. Він вважав, що держава повинна здійснювати фінансовий контроль, щоб запобігти витратам державних коштів на марні проекти, а також підкреслив важливість прозорості фінансової діяльності держави та необхідність відповідальності держави перед громадянами.

Державне фінансування повинно ґрунтуватися на принципах прозорості та відповідальності перед суспільством. Адам Сміт підкреслює необхідність незалежного інституту державного аудиту для забезпечення ефективного використання державних коштів та оцінки якості державного фінансування.

Основні ідеї Адама Сміта щодо державного фінансування та аудиту включають:

- держава повинна фінансувати публічні роботи та послуги, які відповідають загальним інтересам суспільства;
- державне фінансування повинно бути піддані зовнішньому контролю та оцінці незалежними організованими аудиту.

В умовах сьогодення над поставленою темою працювали такі науковці: Михайленко О. та Ніколаєнко С. [15]; Даценко Г., Коцеруба Н., Крупельницька І., Кудирко О., Лобачева І. [1]; Григоров О. В. [5], Захарченко В. [9] тощо. Ці науковці здійснюють значний внесок у розвиток аудиторських підходів в Україні, зосереджуючись на підвищенні ефективності та прозорості державних і комунальних підприємств. Їхні дослідження є актуальними для подальшого розвитку системи контролю та аудиту в державному секторі країни.

Варто відмітити, що аудит у державних і комунальних підприємствах являється процесом незалежної перевірки фінансової звітності та операцій з метою визначення відповідності стандартам і нормативним вимогам. Метою проведення аудиту є не лише перевірка законності, а й забезпечення ефективності, прозорості та підзвітності управління державними ресурсами.

Аналіз діяльності підприємств державної та комунальної форм власності передбачає вивчення економічних показників для оцінки їх фінансової стабільності, ефективності використання ресурсів та досягнення стратегічних цілей. З допомогою аналізу можливо виявляти слабкі місця в управлінні та знайти шляхи для підвищення ефективності.

Для належного виконання вище вказаних функцій необхідно спиратися на глибоке розуміння теоретичних основ, які формують методологію та практику аудиту. Теоретичні основи аналізу та аудиту дозволяють не лише забезпечити контроль за фінансовими та операційними аспектами діяльності організацій, а й сприяють формуванню стратегії розвитку та ефективного управління.

Класичні теорії аудиту ґрунтуються на принципах об'єктивності, незалежності та професійної компетентності. Аудит державних підприємств має власні особливості, адже акцентується не лише на фінансових показниках, а й на соціальній відповідальності, законності дій та дотриманні суспільних інтересів.

Детальну класифікацію видів аудиту відображено на рис. 1.1.

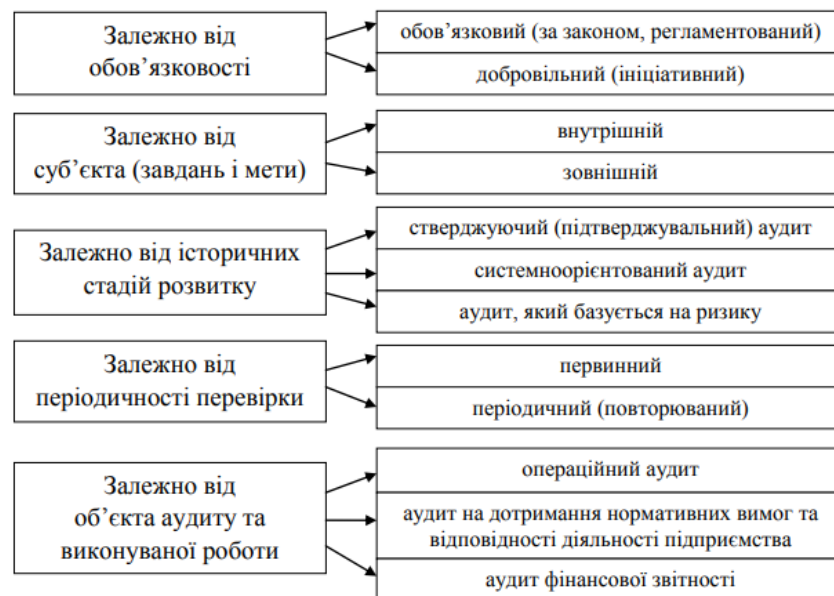

Рис. 1.1 Класифікація видів аудиту [8, с. 17]

Аналіз діяльності підприємств державної та комунальної форм власності включає кілька ключових напрямів, які дозволяють оцінити не лише фінансові та економічні показники, а й соціальний вплив їхньої діяльності. Важливою умовою ефективного управління такими підприємствами є проведення

різноманітних видів аналізу. У табл. 1.1 відображено стислу загальну характеристику видів аналізу.

Таблиця 1.1

Загальна характеристика видів аналізу

Назва аналізу	Характеристика
Фінансовий	Дозволяє оцінити фінансовий стан підприємств, зокрема їх ліквідність, рентабельність, ефективність використання ресурсів, що є основою для розуміння їх здатності генерувати прибуток та виконувати бюджетні зобов'язання.
Економічний	Фокусується на ефективності використання виробничих ресурсів, оцінці продуктивності праці, а також на здатності підприємства адаптуватися до змін у макроекономічному середовищі.
Соціально-економічний	Враховує не лише економічні результати, але й соціальний вплив діяльності підприємства на громаду, рівень зайнятості, якість надання публічних послуг, що є важливим у контексті державного та комунального управління.

Джерело: сформовано на основі [6, с. 251, 258].

Фінансовий аналіз має на меті оцінку фінансового стану підприємств через дослідження фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів). Особливостями фінансового аналізу в державному секторі являються:

- «Ліквідність (Liquidity) – здатність активу трансформуватися в грошові засоби протягом виробничо-технічного процесу, а ступінь ліквідності визначається тривалістю часового періоду, протягом якого ця трансформація може відбутися» [12, с. 43].
- «Рентабельність (Profitability) – це якісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або міру використання наявних ресурсів у процесі виробництва і реалізації товарів, робіт, послуг» [12, с. 72]. Тобто це аналіз прибутковості діяльності підприємства, зокрема з огляду на виконання соціальних функцій, що не завжди можуть бути прибутковими.
- Аналіз бюджетних витрат – порівняння планових та фактичних витрат, ефективність використання державних коштів.

Економічний аналіз орієнтований на оцінку ефективності використання ресурсів і продуктивності праці, а також на загальну ефективність діяльності підприємств. Основними показниками являються:

- продуктивність праці – оцінка кількості продукції чи послуг, вироблених на одиницю праці.
- аналіз витрат і результатів – оцінка співвідношення між витратами на виробництво та соціальною чи економічною віддачею.

Соціально-економічний аналіз у державному секторі фокусується на оцінці впливу діяльності підприємств на соціальні показники, такі як рівень зайнятості, соціальна інфраструктура, якість надання публічних послуг тощо. Для комунальних і державних підприємств важливою є не тільки фінансова віддача, а й соціальний ефект їх діяльності.

Аналіз соціального впливу – належна оцінка того, як підприємства впливають на соціальні умови (рівень безробіття, доступність житлово-комунальних послуг).

Оцінка доступності послуг – визначення, чи задовольняють підприємства потреби населення у важливих послугах (енерго-, водо- та газопостачання, охорона здоров'я тощо).

Аудит та аналіз у державному секторі мають суттєві відмінності порівняно з приватними підприємствами, оскільки діяльність державних та комунальних підприємств орієнтована не тільки на досягнення фінансових результатів, але й на виконання соціально важливих функцій для суспільства. Державні підприємства фінансуються з державного бюджету, що включає кошти платників податків. Найважливішими аспектами аналізу й аудиту є:

- підзвітність і прозорість – державні та комунальні підприємства мають бути максимально прозорими у своїй діяльності, оскільки їхня діяльність фінансується коштом платників податків.
- соціальна орієнтація, у порівнянні з приватним сектором, основною метою підприємств державної форми власності є не лише отримання прибутку, але й задоволення суспільних потреб, таких як інфраструктура, житлово-комунальні послуги, охорона здоров'я тощо.

• антикорупційні заходи – мається на увазі, що державний аудит повинен враховувати ризики корупції та нецільового використання ресурсів, отож значна увага приділяється контролю відповідності дій законодавству та нормативам.

Основні методи аналізу та аудиту у діяльності підприємств державної та комунальної форм власності відображено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Методи аналізу та аудиту у діяльності підприємств державної та комунальної форм власності

Аналіз		Аудит	
Фінансовий	Аналіз коефіцієнтів (ліквідності, рентабельності, оборотності).	Антикорупційний	Контроль документів (перевірка правильності оформлення угод, контрактів, актів виконаних робіт).
	Трендовий аналіз (вивчення зміни фінансових показників за кілька років).		Аналіз процедур закупівель (перевірка відповідності закупівель нормативним вимогам, запобігання зловживанням).
Економічний	Метод економічного обґрунтування (аналіз ефективності використання ресурсів і доцільності витрат).	Операційний	Кост-ефективний аналіз (порівняння витрат на досягнення певних результатів для визначення їх економічної доцільності).
	Аналіз безбитковості (визначення точок безбитковості, що особливо важливо для підприємств державного сектора, де можливі дотації або інші форми фінансування).		Метод внутрішнього контролю (перевірка внутрішніх політик і процедур підприємства для виявлення можливих недоліків у процесах).
Соціально-економічний	Метод соціальної ефективності (оцінка результатів діяльності через соціальні вигоди, які не завжди можна виміряти в грошовому еквіваленті)		
	Аналіз показників якості послуг (розгляд стандартів якості послуг, що надаються підприємствами державної та комунальної форм власності, зокрема через відгуки споживачів).		

Джерело: сформовано на основі джерел [8; 13].

Методи аудиту та аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності мають бути комплексними, враховувати специфіку їх функціонування та забезпечувати баланс між фінансовою ефективністю та соціальними результатами. Ці методи дозволяють виявити не лише фінансові та економічні проблеми, але й можливі соціальні та управлінські недоліки, а також сприяють прозорості та підзвітності в управлінні державними ресурсами.

Аналіз та аудит є надважливими напрямками у фінансово-економічній діяльності, отож існує низка нормативно-правових актів, що допомагають у правомірному регулюванні вище зазначених процесів в Україні:

- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» – визначає основні принципи організації бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності, що є об'єктом аудиту та аналізу [33].
- Податковий кодекс України [31], даний нормативний акт регулює порядок обчислення та сплати податків, що також є об'єктом аналізу та аудиту.
- Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) – визначають правила складання фінансової звітності та її аналізу [17].
- Міжнародні стандарти аудиту (ISA) [18] та Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) [16] – використовуються в Україні для гармонізації національних вимог із міжнародними практиками у сфері аудиту та аналізу.

Отже, аудит й аналіз діяльності підприємств державної та комунальної форм власності є важливими інструментами для підвищення ефективності, прозорості та підзвітності у державному секторі, що сприяє покращенню якості управління та надання суспільно важливих послуг.

1.2. Загальна характеристика та аналіз показників діяльності КП «Київський метрополітен»

У сучасному світі транспортне сполучення міст знаходиться в центрі уваги як місцевих жителів, так і відвідувачів. Один з найважливіших складових громадського транспорту міста Києва є КП «Київський метрополітен», який є надійним та ефективним засобом пересування для мільйонів людей щодня. Метрополітен являється однією зі швидкісних позавуличних магістралей, ефективність праці якої суттєво впливає на ритм та комфортність проживання киян.

Комунальне підприємство «Київський метрополітен» (далі КП «Київський метрополітен») – це підземна транспортна магістраль міста Києва, яка діє понад 64 роки. Київський метрополітен надає послуги щодо перевезень пасажирів та їх

багажу у м. Києві. У статуті досліджуваного підприємства зазначено, що воно «... належить до комунальної власності територіальної громади міста Києва, віднесене до сфери управління виконавчого Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та підпорядковане Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації...)» [39, с. 2]. Варто відмітити, що власником даного підприємства є територіальна громада м. Києва в імені якої являється Київська міська рада.

Адреса знаходження досліджуваної бази: 03056, Україна, м. Київ, Берестейський проспект (проспект Перемоги), 35.

Основні функції Київського метрополітену зображені на рис. 1.1.

Рис. 1.1 Основні функції, що виконує КП «Київський метрополітен»

Джерело: сформовано на основі [39].

Однією з основних функцій досліджуваного підприємства є перевезення пасажирів. Метрополітен забезпечує швидке та зручне транспортування пасажирів у межах Києва. Важливими функціями робити метрополітену є:

- обслуговування інфраструктури – організація відповідає за технічне обслуговування та ремонт станцій, тунелів і рухомого складу;
- покращення сервісу – розробка новітніх технологій для покращення обслуговування пасажирів, таких як інтерактивні інформаційні системи, мобільні додатки (наприклад додаток «Київ цифровий») та безконтактні платіжні системи;
- співпраця з іншими транспортними системами – налагодження інтеграції з іншими видами транспорту поступового розвитку системи громадського транспорту у місті.

Перша ідея про будівництво підземних колій нашого міста датується у 1884 році. Протягом 11 років відбувалося затвердження проекту й спорудження Київського метрополітену, проте вже 06.11.1960 року запустили Святошино-Броварську лінію довжиною 5,2 км (станції «Вокзальна», «Університет», «Хрещатик», «Арсенальна», «Дніпро»). Зазначена лінія дала початок розвитку міського транспорту. З кожним наступним роком кількість станцій досліджуваного підприємства збільшувалася (див. дод. А) [19].

Київське метро складається з трьох ліній і 58 станцій (див. дод. Б). М1 – Святошинсько-Броварська лінія (червона) з'єднує північний захід і схід міста, має 18 станцій. М2 – Оболонсько-Теремківська лінія (синя) проходить від півночі до південного сходу, з'єднуючи 18 станцій, не перетинаючи Дніпро. М3 – Сирецько-Печерська лінія (зелена) з'єднує північний захід і південний схід, містить 16 станцій. У метрополітені є три депо: «Дарниця», «Оболонь» та «Харківське». Кожен поїзд складається з п'яти вагонів для перевезення пасажирів. Всього в інвентарі налічується 821 пасажирський вагон [19].

У грудні 2023 року Київським метрополітеном було вимушено зупинено частково рух поїздів по синій гілці у зв'язку з проведенням ремонтних робіт: від станції метро «Либідська» до станції «Теремки». Проте, 9 вересня 2024 року рух електропоїздів було відновлено.

Варто відмітити, що у зв'язку з повномасштабним вторгненням сусідньої країни-агресора, Київський метрополітен у період повітряної тривоги працює, як укриття на кожній підземній станції [7]. У зв'язку з ситуацією, яка склалася електропоїзди здійснюють обмеження руху на Святошинсько-Броварській та Сирецько-Печерській лініях, так як містять наземні станції.

До специфіки послуг, що надаються досліджуваним комунальним підприємством відносяться: пасажироперевезення; безпека та комфорт; інформаційна підтримка – надання пасажирам інформації про розклад руху поїздів, технічний стан станцій та інші корисні відомості.

КП «Київський метрополітен» має міцне становище у ринковому сегменті, оскільки, воно займає провідну роль громадського транспорту у місті Києві. На

рис. 1.2 зображено статистичні дані перевезень пасажирів досліджуваним підприємством за останні 3 роки.

Рис. 1.2 Статистика перевезень пасажирів КП «Київський метрополітен» у період 2021 – 2023 років

Джерело: сформовано на основі джерел [10 – 20].

Відповідно до рис. 1.2 можемо спостерігати, що найбільший обсяг перевезень пасажирів був у 2021 році. У 2022 році він зменшився на 49,23% від попереднього, що взаємопов'язано з початком повномасштабного вторгнення, а в 2023 – зменшився на 27,17%. Мережа Київського метро становить важливу складову транспортної інфраструктури для міських жителів (основні споживачі), туристів або студентів (потенційні споживачі).

Статут Київського метрополітену визначає правовий статус установи, мету його діяльності, організаційну структуру та принципи управління. Документ зазначає права й обов'язки керівництва, працівників, а також користувачів метро.

Досліджуване підприємство вважається одним із найбільших підземних перевізників в Україні. Середня кількість працівників наразі складає 5729 людей [13].

У комунальному підприємстві механізм управління включає в себе керівництво з вищою адміністративно-керівною функцією, яке відповідає за стратегічне планування, прийняття стратегічних рішень та координацію діяльності різних підрозділів. Керівник та його заступники являються найголовнішими особами в прийнятті управлінських рішень діяльності досліджуваного підприємства.

Організаційна структура КП «Київський метрополітен» зображено у додатку В. До адміністрації досліджуваного підприємства відносяться такі відділи:

- управління стратегічних комунікацій – здійснює функцію організації взаємодії підприємства з громадськістю та забезпечення доступу до інформації;
- управління внутрішнього контролю – здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю підприємства;
- юридичне управління – здійснює правову підтримку всіх аспектів діяльності підприємства, включаючи правомірність у судових та адміністративних справах відповідно до законодавства;
- управління бухгалтерського обліку та фінансів – забезпечує ефективне та законне ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, контроль за виконанням бюджетних зобов'язань і складання звітності;
- служба охорони праці – функція комплексного підходу до управління охороною праці, включаючи створення безпечних умов праці, профілактику виробничих ризиків, навчання працівників;
- управління праці та заробітної плати – спрямована на забезпечення належної організації праці та мотивації працівників для ефективного досягнення цілей підприємства та підвищення його продуктивності;
- технічне управління – функція відділу забезпечує комплексний підхід до науково-технічного прогресу підприємства, включаючи розвиток інфраструктури, охорону навколишнього середовища, стандартизацію та інновації, що сприяють сталому розвитку та модернізації підприємства тощо [20].

На підприємстві працюють фахівці з оперативного управління, які забезпечують щоденну діяльність, контролюють виконання завдань та вирішують поточні питання. Важливою складовою механізму управління є взаємодія з громадськістю, пасажирями та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення якісного та безперебійного функціонування метрополітену.

Діяльність роботи Київського метрополітену регулюється наступними нормативними актами: Закон України «Про транспорт» [35], Законом України «Про міський електричний транспорт» [34], колективні договори [21], розпорядження від 30.01.2017 № 77 в. о. КМР (КМДА) про нарахування заробітних плат [37] тощо.

Основні економічні показники діяльності КП «Київський метрополітен», досліджені у 2021 – 2023 роках зазначено у таблиці додатку Г.

Зростання валюти балансу КП «Київський метрополітен» на 2,55% у 2023 році порівняно з 2021 та 2022 роками свідчить про розширення діяльності підприємства, збільшення інвестицій, покращення фінансової стабільності або ефективності. Це може бути результатом модернізації інфраструктури, збільшення кількості пасажирів або впливу економічних факторів, таких як інфляція або підвищення вартості послуг. На рис. 1.3 зображено порівняння економічних показників капіталів Київського метрополітену.

Рис. 1.3 Економічні показники капіталів КП «Київський метрополітен»
упродовж 2021 – 2023 років

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Найвищі показники загального, власного та позикового капіталів комунального підприємства зафіксовано у 2023 році, що становили: 1737377,7 тис. грн., 140314,71 тис. грн. та 33422,99 тис. грн. відповідно. Сума загального капіталу у 2021 та 2022 роки була менша на 2,55% порівняно з останнім роком, що може свідчити про зростання вкладень та інвестицій у підприємство або галузь економіки.

Власний капітал у 2023 році зріс на 3,3% від 2021 року та на 2,64% від 2022 року, що свідчить про позитивну динаміку фінансового стану підприємства. Зі збільшенням власного капіталу з'являються перспективи щодо підвищення фінансової стійкості організації та сприянню її подальшому розвитку.

У 2021 та 2022 роках позиковий капітал був нижчим на 1,05% та 2,19% від 2023 року відповідно. Дані показники свідчать про допустимість та можливість розвитку метрополітену (наприклад, створення нових станцій, ліній або оновлення існуючої інфраструктури).

Вартість необоротних активів відповідно таблиці (див. дод. Г) у 2023 році значно збільшилася у порівнянні з 2022 роком у 3,6 рази, що становила 170981,22 тис. грн.. Варто відмітити, що сума нематеріальних активів найвищою була у 2021 році та упродовж наступного року пішла на спад, але у 2023 році даний показник повільно почав зростати.

Зменшення нематеріальних активів на 0,21% у 2022 році та незначне зростання на 0,04% у 2023 році у КП «Київський метрополітен» свідчить про стабільність у використанні нематеріальних активів, зокрема інтелектуальної власності, програмного забезпечення чи ліцензій. Зменшення в 2022 році може бути пов'язане з амортизацією чи втратою частини активів, тоді як незначне зростання у 2023 році може відображати поступове оновлення чи додаткові інвестиції в нові технології та інтелектуальну власність.

На рис. 1.4 відображено показники оборотних активів, що представлені комунальним підприємством.

Рис. 1.4 Показники оборотних активів КП «Київський метрополітен»
упродовж 2021 – 2023 років

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Відповідно до таблиці (див. дод. Г), можемо спостерігати, що показник оборотних активів помірними темпами зростав та у 2023 році становив 2754,57 тис. грн., що свідчить про ліквідність та ефективність управління коштами.

Економічні показники на досліджуваному підприємстві протягом досліджуваного періоду не є сталими. Чистий дохід від реалізації товарів протягом 2021 – 2023 років зображено на рис. 1.5.

Рис. 1.5 Чистий дохід від реалізації товарів КП «Київський метрополітен»
упродовж 2021 – 2023 років

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Найвищий показник чистого доходу від реалізації товарів був у 2022 році у розмірі 2189,38 тис. грн та у наступному році знизився у 2 рази. Даний показник свідчить про обсяг фінансових надходжень, який підприємство отримує від основної діяльності, зокрема від надання транспортних послуг (перевезення пасажирів), а також від інших можливих джерел доходів (наприклад продаж квитків, рекламні послуги, оренда майна). Варто відзначити, що зниження даного показника взаємопов'язано із вартістю проїзного квитка, сума якого складає 8 грн (вона не змінювалася протягом шести років) та зі зміною курсу валюти, яка значно зросла за минулий рік.

Собівартість проданої продукції (товарів, робіт, послуг) досліджуваного підприємства у 2022 році була найвищою (-5069,06) тис. грн та у 2023 році знизилася до показника (-4360,37) тис. грн.. Дана ситуація взаємопов'язана з початком повномасштабного вторгнення, метрополітен не працював у штатному режимі, послуги надавалися у незначних кількостях поїздок та попит на дану послугу був не таким значним. У 2023 році показники свідчать, що метрополітен

ефективніше почав керувати витратами, оптимізує процеси та використовує ресурси з максимально доступною вигодою.

Упродовж трьох досліджуваних років за даними таблиці (див. дод. Г), чистим фінансовим результатом Київського метрополітену був збиток, найвищим він був у 2022 році та складав 1217,77 тис. грн., у наступному році він зменшився на 0,25%. Даний показник пов'язаний із зростання операційних витрат (наприклад, зростання вартості енергоносіїв, зношення інфраструктури), зменшення пасажиропотоку через політичну ситуацію в державі та впливом на тарифну сітку.

Для ефективного розвитку та покращення роботи КП «Київський метрополітен» важливо враховувати як внутрішні сильні та слабкі сторони, так і зовнішні можливості та загрози. Одним з найефективніших інструментів для такої комплексної оцінки є SWOT-аналіз. У таблиці (див. дод. Д) наведено сильні та слабкі сторони, можливості та загрози для комунального підприємства.

SWOT-аналіз Київського метрополітену дозволяє визначити ключові аспекти його діяльності. Серед сильних сторін метрополітену можна відзначити надійність інфраструктури, розвинену мережу ліній і станцій, що забезпечують зручне та швидке переміщення пасажирів, а також впровадження безконтактних методів оплати і покращену Wi-Fi мережу для зручності користувачів. Крім того, кваліфікація працівників і постійна підтримка з боку держави та міста сприяють стабільній роботі і розвитку метрополітену.

Проте є й слабкі сторони, що потребують удосконалення. Старіння інфраструктури та технічних засобів викликає необхідність великих витрат на ремонт і модернізацію, а перевантаження в години пік створює додаткові труднощі для пасажирів. Обмежена кількість нових маршрутів та станцій, а також залежність від фінансування з бюджету є факторами, які обмежують можливості для подальшого розвитку метрополітену.

Серед можливостей для розвитку можна виділити розширення мережі, впровадження енергозберігаючих технологій, а також інтеграцію метрополітену з іншими видами транспорту для створення єдиної транспортної системи міста.

Залучення приватних інвестицій може сприяти будівництву нових ліній і покращенню інфраструктури. Однак, існують загрози, такі як фінансова нестабільність, конкуренція з іншими видами транспорту, а також потенційні технічні несправності, які можуть вплинути на ефективність та безпеку роботи метрополітену.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ І АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ КП «КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН»

2.1. Організація та методика аудиту КП «Київський метрополітен»

Аудит є важливим інструментом для забезпечення ефективності діяльності підприємств, а також для виявлення можливих ризиків та шляхів їх мінімізації. На прикладі комунального підприємства КП «Київський метрополітен», проведення аудиту має особливе значення, оскільки, від нього залежить не тільки фінансова стабільність підприємства, але й рівень безпеки та якості обслуговування пасажирів.

Розкриття методики та організації аудиту дозволить отримати цілісне уявлення про процес перевірки діяльності підприємства, а також розуміння важливості ефективного управління фінансами та ресурсами для забезпечення безперебійної роботи такого важливого об'єкта інфраструктури, як метрополітен.

Основна мета облікового процесу КП «Київський метрополітен» полягає в забезпеченні ефективного управління фінансами та ресурсами підприємства, а також забезпеченні своєчасного та точного складання фінансової звітності.

Основними завданнями облікового процесу комунального підприємства являються: ведення бухгалтерського обліку, контроль за використанням ресурсів, складання фінансових звітів, моніторинг витрат і доходів.

На підприємстві ведення бухгалтерського обліку відбувається відповідно до МСФЗ. У своїй діяльності досліджуване підприємство використовує принципи організації облікового процесу, які є основою для забезпечення ефективного функціонування, належного контролю за фінансовими потоками та виконанням державних і внутрішніх вимог до бухгалтерії, зокрема:

- прозорість та достовірність інформації (виявлення й усунення помилок в обліку та звітності; проведення точного моніторингу витрат і доходів). Для цього важливо, щоб усі операції обліковувались на підставі первинних документів (квитанцій, рахунків, актів виконаних робіт тощо).

- Єдність і узгодженість облікового процесу (відповідність національним та міжнародним стандартам бухгалтерського обліку; узгодженість між різними видами обліку (фінансовим, податковим, управлінським)). З допомогою єдиного плану рахунків можна забезпечити однаковий підхід до обліку доходів від продажу квитків, витрат на утримання інфраструктури та інших операцій.
- Принцип безперервності обліку (метрополітен веде бухгалтерський облік постійно; забезпечується звітність для контролюючих органів і внутрішнього аналізу, навіть якщо підприємство стикається з тимчасовими труднощами).
- Принцип обґрунтованості та документообігу (усі фінансові операції підтверджені відповідними первинними документами). Наприклад, операції з ремонту і технічного обслуговування рухомого складу та інфраструктури документально підтверджені актами виконаних робіт, договорами, рахунками та іншими первинними документами тощо.

У 2021 – 2022 роках незалежний аудит у КП «Київський метрополітен» проводився ТОВ «РКФ Україна», яка є частиною міжнародної мережі РКФ International, що надає професійні послуги в галузі аудиту, консалтингу, податкового супроводження та фінансових послуг [26, 27]. РКФ – одна з найбільших світових мереж незалежних фірм, що працюють в області бухгалтерії та аудиту, з представництвами в понад 150 країнах.

Компанія «Європейський центр консалтингу та оцінки» є частиною мережі юридично незалежних фірм PKF International Limited і надає консалтингові та оціночні послуги з 2006 року [23].

Незалежний аудит комунального підприємства «Київський метрополітен» проводився у 2023 році Товариством з обмеженою відповідальністю «Кроу Ерфольг Україна» – це український представник міжнародної мережі компаній Crowe, який спеціалізується у наданні послуг в області аудиту, консалтингу, податкового та юридичного супроводження [24]. Crowe є однією з найбільших міжнародних мереж в сфері аудиту і консалтингу, яка об'єднує фірми з більш ніж 130 країн по всьому світу [30]. Дана компанія є членом Crowe Global, 9-ї у світі

за величиною міжнародної аудиторської мережі, мають досвід більше 15 років на ринку аудиторських послуг.

Основними напрямками діяльності ТОВ «PKF Україна» й «Кроу Ерфольг Україна» є: аудит та перевірка фінансової звітності, податкові та юридичні послуги, консалтинг й бізнес-стратегії, а також оцінка бізнесу.

Порівняльну характеристика важливості співпраці КП «Київський метрополітен» з Crowe Ерфольг Україна і ТОВ «PKF Україна» відображено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1.

Порівняльна характеристика важливості співпраці КП «Київський метрополітен» та компаній, що здійснювали на ньому аудит

№ з/п	ТОВ «PKF Україна»	ТОВ «Кроу Ерфольг Україна»
1.	Комплексний супровід: завдяки багатопрофільному підходу, компанія здатна надати широкий спектр послуг для ефективного управління фінансами, податками та юридичними питаннями.	Частина міжнародної мережі: як учасник глобальної мережі Crowe, компанія має доступ до передових міжнародних практик та досвіду, що дозволяє ефективно взаємодіяти з клієнтами на національному і на міжнародному рівнях.
2.	Глобальна експертиза: як частина міжнародної мережі PKF, компанія має доступ до передових світових практик і може надавати клієнтам послуги на найвищому рівні.	Галузева експертиза: Crowe має досвід роботи з підприємствами різних галузей економіки, що дає їй змогу глибоко розуміти специфіку кожної індустрії та потреби клієнтів, що сприяє ефективному вирішенню завдань підприємства.
3.	Індивідуальний підхід: основна перевага аудиторських організацій полягає в їх здатності застосовувати індивідуальний підхід до кожного клієнта, враховуючи особливості їхнього бізнесу, що дозволяє розробляти оптимальні рішення для різних завдань, зокрема навіть для складних і нестандартних ситуацій.	

Джерело: сформовано на основі джерел [30; 23].

Аудит є процесом незалежної перевірки фінансової звітності організації, що здійснюється з метою оцінки її відповідності реальному фінансовому становищу. Головною метою аудиту є підтвердження достовірності фінансової інформації, що сприяє збільшенню довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених осіб. Аудиторська перевірка фінансової звітності організації є важливою складовою для забезпечення її прозорості та надійності.

Під час планування етапів аудиторської перевірки у КП «Київський метрополітен» аудитору слід дотримуватися такої послідовності:

1) перший етап – ознайомлення з діяльністю підприємства, його установчими документами, визначення напрямків перевірки та укладення договору на проведення аудиторських процедур;

2) другий етап – проведення детального аналізу ефективності бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю на підприємстві;

3) третій етап – проведення фактичної перевірки активів підприємства, аудиту фінансової звітності та перевірки рахунків бухгалтерського обліку. Також, аудитор може здійснювати вибіркові перевірки для порівняння результатів із даними підприємства;

4) четвертий етап (заключний) – підготовка звіту про проведену аудиторську перевірку [4].

Ефективність аудиторської перевірки значною мірою залежить від дотримання певних основних принципів, які забезпечують її належну якість та відповідність вимогам. Ці принципи є основою методології аудиту та допомагають аудиторам проводити перевірку систематично і об'єктивно. Ключові принципи, які лежать в основі аудиторської методології відображено на рис. 2.1.

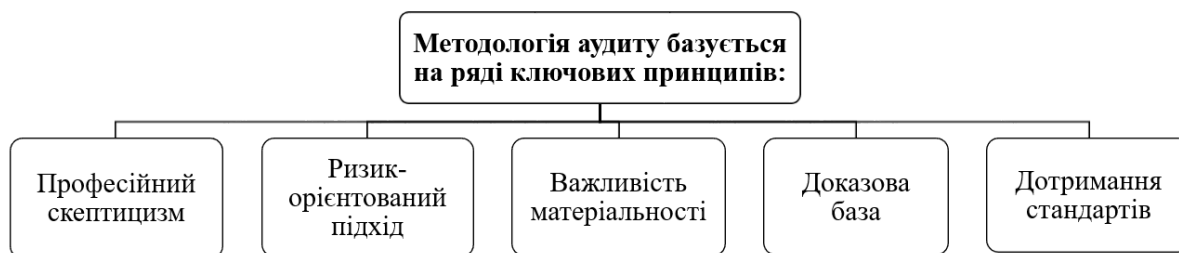

Рис. 2.1 Основні принципи на яких базується методика аудиту

Джерело: сформовано на основі [3, с. 28-32].

Професійний скептицизм в аудиторській діяльності вимагає від аудиторів критичного мислення, об'єктивності та незалежності при оцінці доказів. Він зобов'язує не приймати інформацію на довіру, а вимагає надійних доказів для підтвердження фінансових звітів. Цей принцип забезпечує високу якість аудиту та підтримує довіру до фінансової звітності.

Ризик-орієнтований підхід в аудиторській діяльності полягає в оцінці ризиків викривлення фінансової інформації та організації роботи з урахуванням

цих ризиків. Аудитори ідентифікують, оцінюють та реагують на ризики, що впливають на достовірність звітності, зосереджуючи ресурси на найбільш критичних аспектах, що забезпечує ефективність аудиту та підвищує його якість.

Важливість матеріальності в аудиті визначає, які помилки у фінансових звітах є значущими для прийняття економічних рішень. Аудитори зосереджуються на таких аспектах, що можуть вплинути на рішення зацікавлених сторін, враховуючи кількісні й якісні фактори.

Доказова база в аудиті передбачає, що висновки повинні ґрунтуватися на достатніх і надійних доказах, зібраних за допомогою відповідних процедур. Аудитори оцінюють ці докази для формування обґрунтованих висновків про фінансову звітність. Основні аспекти даного принципу передбачають: достатність й адекватність доказів, їх джерела, збір та оцінка, формування висновків.

Дотримання стандартів означає, що аудит проводиться згідно з національними та міжнародними стандартами аудиту. Цей принцип є основою аудиторської практики, вимагаючи від аудиторів дотримання професійних стандартів, етичних норм та вимог до якості.

Дотримання стандартів є фундаментальним принципом в аудиторській практиці, оскільки, аудитори зобов'язані здійснювати свою роботу згідно з національними та міжнародними вимогами, етичними нормами та стандартами якості. Це підкреслює значення ретельного планування кожного етапу аудиту у комунальному підприємстві «Київський метрополітен», оскільки, лише суворе дотримання цих стандартів на всіх етапах забезпечує точність і надійність аудиторських висновків.

Первинний аналіз клієнта є важливим етапом при плануванні аудиту. Він включає збір та оцінку інформації про клієнта, що дозволяє оцінити його діяльність, фінансову ситуацію та виявити можливі ризики. Основні складові цього етапу включають:

- 1) знайомство з бізнесом КП «Київський метрополітен». Аудитори здійснюють аналіз галузі, в якій працює підприємство, та його ринкової позиції.

Важливо зрозуміти бізнес-модель, послуги, що надаються, а також ключові процеси діяльності КП «Київський метрополітен».

2) Аналіз фінансової звітності – оцінка фінансових показників, таких як прибутковість, ліквідність та капіталізація. Аналіз історичних даних та порівняння з галузевими стандартами для виявлення тенденцій розвитку.

3) Оцінка внутрішніх контрольних систем. Визначення можливих ризиків у фінансових звітах метрополітену. Аналіз ефективності систем внутрішнього контролю та процедур управління ризиками для забезпечення точності звітності.

4) Визначення обсягу та цілей аудиту, тобто формулювання пріоритетів аудиту: визначення ключових аспектів для зосередження уваги в ході перевірки. Розробка детального плану аудиту, що враховує виявлені ризики та специфіку діяльності комунального підприємства.

5) Комунікація з клієнтом. Налагодження відкритого та конструктивного діалогу з керівництвом КП «Київський метрополітен» для забезпечення прозорості та з'ясування очікувань від аудиту.

Первинний аналіз клієнта – це ключовий етап для ефективного планування аудиту. Він дозволяє аудиторам розробити чіткий і обґрунтований підхід до перевірки, що забезпечує точність висновків і мінімізує потенційні ризики, пов'язані з фінансовими даними. У табл. 2.2 відображено даний етап на прикладі досліджуваної бази.

Таблиця 2.2

Організація аудиту КП «Київський метрополітен», його характеристика

№ з/п	Крок організації аудиту	Опис діяльності
1.	Оцінка клієнта і проекту	Оцінка потенційного клієнта, його бізнес-діяльності та можливих ризиків.
2.	Укладання аудиторського договору	Підготовка та підписання угоди між аудитором і клієнтом, що визначає обсяг робіт, обов'язки сторін та інші важливі умови.
3.	Планування ресурсів	Визначення необхідних ресурсів (часу, персоналу, технічного забезпечення) для проведення аудиту.
4.	Вивчення бізнесу клієнта	Дослідження діяльності клієнта, включаючи його організаційну структуру, систему внутрішнього контролю та операційне середовище.

Продовження табл. 2.2

5.	Оцінка ризиків	Виявлення та оцінка ризиків, пов'язаних з можливим викривленням фінансової звітності, а також визначення відповідних заходів для їх мінімізації.
6.	Розробка аудиторської програми	Розробка детального плану аудиту, що включає конкретні процедури для вирішення виявлених ризиків.
7.	Координація команди	Розподіл обов'язків і завдань серед членів аудиторської команди.
8.	Планування спілкування з клієнтом	Створення ефективних каналів комунікації з клієнтом на всіх етапах аудиту.

Джерело сформовано на основі [14, с. 106; 2, с. 26].

Визначення масштабів і цілей аудиту є важливим етапом планування, який встановлює обсяг і глибину аудиторських перевірок. Цей етап визначає чіткі рамки для роботи, забезпечуючи охоплення всіх значущих аспектів діяльності клієнта. Основні моменти при визначенні масштабів і цілей аудиту для КП «Київський метрополітен»:

- 1) визначення ключових сфер перевірки – це оцінка напрямів фінансової звітності, що потребують особливої уваги, а також тих, де можливі помилки чи шахрайство;
- 2) уточнення обсягу перевірки – визначення конкретних елементів фінансової звітності для аудиту, а також рівня деталізації дослідження фінансових даних;
- 3) встановлення цілей аудиту – формулювання завдань, таких як підтвердження правильності фінансової звітності або оцінка ефективності внутрішніх контрольних механізмів і критеріїв для оцінки виявлених порушень;
- 4) планування ресурсів і часу, тобто розподіл необхідних ресурсів (часу, персоналу) та визначення термінів для завершення етапів аудиту;
- 5) залучення спеціалістів – оцінка потреби в залученні експертів або спеціалізованих аудиторів для перевірки окремих напрямів, наприклад, податкового чи ІТ-аудиту;
- 6) розробка детального плану аудиту, тобто формування плану з конкретними процедурами та методами для виконання завдань аудиту.

7) комунікація з клієнтом: обговорення плану з керівництвом КП «Київський метрополітен» для забезпечення прозорості та узгодження очікувань, а також для відповідності вимогам регуляторів і стандартів аудиту.

Для забезпечення ефективного та всебічного процесу аудиту в КП «Київський метрополітен», важливо враховувати кілька ключових складових, які дозволяють комплексно оцінити всі аспекти діяльності підприємства. Всі основні компоненти аудиторського процесу для цього підприємства зображено в табл. 2.3. Визначення обсягів та цілей аудиту є ключовими для його ефективності та значущості. Точне розуміння цих аспектів дозволяє аудиторам сконцентрувати увагу на найважливіших сферах і забезпечити високий рівень якості аудиторських висновків КП «Київський метрополітен».

Таблиця 2.3

Складові аудиту КП «Київський метрополітен»

Аспект	Опис
Обсяг аудиту	Визначення обсягу аудиту передбачає уточнення, які конкретно аспекти діяльності клієнта підлягають перевірці. Це може охоплювати перевірку всієї фінансової звітності або лише її окремих складових.
Цілі аудиту	Цілі аудиту полягають у визначенні основних завдань перевірки, зокрема підтвердження точності фінансової звітності, виявлення можливих випадків шахрайства чи порушень, а також оцінка ефективності внутрішніх контрольних систем.
Ризиковий підхід до аудиту	Оцінка ризиків, які можуть вплинути на фінансову звітність, та розробка відповідних аудиторських процедур для їх мінімізації. Це включає виявлення сфер підвищеного ризику та визначення адекватних заходів для їх контролю.
Планування ресурсів	Визначення необхідних ресурсів для виконання аудиту, включаючи час, персонал, технічні засоби та інші матеріальні ресурси.
Встановлення критеріїв аудиту	Узгодження з клієнтом критеріїв, за якими буде проводитися оцінка фінансової інформації, а також визначення стандартів бухгалтерського обліку, що застосовуватимуться.
Комунікація з зацікавленими сторонами	Налагодження ефективної комунікації між усіма зацікавленими сторонами, зокрема з керівництвом клієнта, аудиторською командою та зовнішніми сторонами.
Документація плану аудиту	Створення детальної документації, що описує всі етапи планування, проведення та результати аудиторських процедур.
Обсяг аудиту	Визначення обсягу аудиту передбачає уточнення, які конкретно аспекти діяльності клієнта підлягають перевірці. Це може охоплювати перевірку всієї фінансової звітності або лише її окремих складових.

Джерело сформовано на основі [3, с. 33-34].

Аудиторські документи є базуючим елементом аудиторського процесу, оскільки вони є фундаментом для оцінки фінансової та операційної діяльності

організації. Для КП «Київський метрополітен» ці документи дозволяють провести всебічну перевірку фінансових записів, обліку, виконання договірних зобов'язань та інших аспектів роботи підприємства. Застосування правильно оформлених документів забезпечує відповідність стандартам, підвищує прозорість діяльності та сприяє зміцненню внутрішнього контролю на підприємстві. У табл. 2.4 наведено перелік документів, які може використовувати аудитор при проведенні аудиторської перевірки для підтвердження правильності фінансових операцій та виконання зобов'язань досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.4

Основні аудиторські документи для перевірки КП «Київський метрополітен»

Категорія документа	Зміст документа	Призначення та застосування	Етапи аудиту	МСА
План аудиту	Документ, що визначає обсяг, мету, методи та терміни проведення аудиту.	Планування аудиту, визначення об'єктів перевірки та методів аналізу.	Планування аудиту	МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності»
Запит на інформацію	Офіційні запити до КП «Київський метрополітен» для отримання необхідних даних (фінансових звітів, документів).	Збір інформації для подальшого аналізу і оцінки фінансового стану.	Збір та аналіз інформації	МСА 500 «Аудиторські докази»
Акт перевірки	Офіційний документ, що фіксує результати перевірки операцій, витрат та доходів.	Перевірка відповідності фінансових операцій та бухгалтерського обліку.	Оцінка операційної ефективності	МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики»
Фінансові звіти	Баланси, звіти про доходи і витрати, звіти про рух грошових коштів КП «Київський метрополітен».	Оцінка фінансових результатів, ефективності використання ресурсів.	Аналіз фінансових показників	МСА 700 «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності»
Документи бухгалтерського обліку	Первинні бухгалтерські документи, рахунки-фактури, накладні.	Перевірка правильності обліку та підтвердження фінансових операцій.	Перевірка фінансових операцій	МСА 230 «Аудиторська документація»

Джерело: сформовано на основі джерел [26-28; 40].

Аудит КП «Київський метрополітен» є важливою частиною забезпечення ефективного управління та фінансової прозорості на підприємстві. Для проведення перевірки застосовуються різні методи та процедури, які дозволяють оцінити достовірність фінансових звітів, дотримання законодавчих вимог, а також ефективність внутрішніх контрольних механізмів.

Методи аудиту КП «Київський метрополітен» охоплюють кілька основних напрямків. До них відносяться аналіз фінансової звітності (балансів, звітів про доходи і витрати, звітів про рух грошових коштів) для перевірки її достовірності та відповідності обліковим стандартам, тестування внутрішніх контролів для виявлення можливих ризиків, а також перевірка транзакцій, що включає перевірку угод з постачальниками і витрат на основні засоби.

Важливим етапом є перевірка на відповідність діяльності підприємства чинним нормативним вимогам, зокрема щодо податків та трудового законодавства, а також оцінка ефективності використання ресурсів для порівняння фактичних витрат з плановими показниками.

Процедури аудиту комунального підприємства включають кілька етапів, що забезпечують достовірність фінансових звітів і ефективність управлінських процесів. Першим етапом є збір доказів через аналіз фінансової документації, первинних бухгалтерських записів, договорів і актів перевірки відповідно до МСА 500 «Аудиторські докази». Додатково проводяться опитування співробітників та інтерв'ювання керівників для отримання інформації щодо внутрішніх процедур та політик підприємства, відповідно до МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих перекручувань через розуміння підприємства та його середовища».

Далі здійснюється перевірка відповідності фінансових операцій вимогам національних і міжнародних стандартів, включаючи МСА 500 «Аудиторські докази», а також внутрішнім регламентам підприємства. Особливу увагу приділяють перевірці правильності податкових розрахунків і виконання зобов'язань (МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності»).

Наступним етапом є аналіз ризиків, який полягає в ідентифікації та оцінці фінансових і операційних ризиків. Аудитори визначають ймовірність їхнього впливу на фінансові результати і загальну діяльність підприємства, що дозволяє вчасно виявити потенційні проблеми та прийняти коригувальні заходи (МСА 300 – 499) [40]. Після цього відбувається документування результатів.

Ці методи та процедури дозволяють аудитору провести всебічну перевірку діяльності КП «Київський метрополітен», оцінити фінансову стабільність і ефективність, а також виявити потенційні ризики та недоліки в обліку та управлінні підприємством.

2.2. Виконання аналітичних процедур при проведенні аудиту КП «Київський метрополітен»

Виконання аналітичних процедур є важливим етапом в аудиторському процесі, оскільки, вони дозволяють аудиторам оцінити фінансові показники підприємства та виявити потенційні ризики, що можуть вплинути на достовірність фінансової звітності. Аналітичні процедури допомагають відповідальним особам здійснити порівняльний аналіз фінансових результатів підприємства за різні періоди або з іншими компаніями в тій самій галузі, визначити відхилення від прогнозованих або історичних показників, що може свідчити про наявність аномалій або помилок у звітності. Також вони дозволяють виявити невідповідності або негативні тенденції, які можуть бути пов'язані із змінами в економічних умовах або з неефективним управлінням ресурсами підприємства.

У випадку аудиту КП «Київський метрополітен», аналітичні процедури сприяють поглибленому розумінню фінансового стану підприємства, оскільки, ця організація має складну структуру та функціонує в специфічній галузі громадського транспорту. Порівняння ключових фінансових показників, таких як доходи, витрати, прибутковість та ліквідність, дозволяє аудиторам виявити відхилення від очікуваних результатів або норм, що може вказувати на можливі фінансові ризики або помилки в обліку.

Особливу увагу також приділяється аналізу ефективності внутрішнього контролю, оскільки наявність або відсутність ефективної системи контролю може значною мірою впливати на точність фінансової звітності. Виявлені під час аналітичних процедур ризики можуть допомогти аудиторам на ранніх етапах аудиту визначити напрямки подальших перевірок, націливши їх на найбільш уразливі або критичні аспекти діяльності підприємства.

У табл. 2.5 відображено показники майнового стану комунального підприємства протягом 2021 – 2023 років.

Коефіцієнт основних засобів протягом досліджуваного періоду стрімко знизився. Показник свідчить про ступінь зношеності основних засобів підприємства. Низький коефіцієнт зносу свідчить про гарний стан основних засобів та їх здатність забезпечувати безперебійну роботу комунального підприємства.

Таблиця 2.5

Показники майнового стану КП «Київський метрополітен»

Показники	Роки			Відхилення +/-			
	2021	2022	2023	2022 / 2021		2023 / 2022	
				+/-	%	+/-	%
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,35	0,19	0,01	-0,16	-45,01	-0,18	-95,55
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,65	0,81	0,99	0,16	24,40	0,18	22,90
Частка основних засобів в активах	0,88	0,85	0,95	-0,03	-3,03	0,10	11,18
Коефіцієнт мобільності активів	0,03	0,04	0,02	0,01	38,60	-0,03	-63,01

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Коефіцієнт придатності основних засобів КП «Київський метрополітен» відображає частку активів, які можуть використовуватися в господарській діяльності, в порівнянні з їх загальним обсягом. Найвищий показник зафіксовано у 2023 році, він збільшився 22,9% від попереднього року. Повільне зростання коефіцієнта придатності в КП «Київський метрополітен» вказує на те, що більшість основних засобів все ще використовуються, але процес їх оновлення чи модернізації проходить повільно. Це може свідчити про поступове зношення активів та необхідність інвестування в оновлення чи ремонт для підтримання ефективності та безпеки роботи підприємства.

Рис. 2.2 Показник частки основних засобів в активах КП «Київський метрополітен» протягом 2021 – 2023 років

Джерело сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

На рис. 2.2 графічно відображено частку основних засобів в активах комунального підприємства. Досліджуваний показник демонструє зміни в структурі активів метрополітену: у 2021 році цей показник становив 0,88, у 2022 році знизився до 0,85, а в 2023 році знову зріс до 0,95. Така динаміка свідчить про зменшення залежності від основних засобів у 2022 році, що може бути пов'язано з певними змінами в інвестиційній стратегії або зростанням інших активів, а потім – про активне інвестування в основні засоби у 2023 році, що вказує на підвищення капіталовкладень у модернізацію або розширення інфраструктури метрополітену.

Найвищий коефіцієнт мобільності було зафіксовано у 2022 році на рівні 0,04, що означає зростання на 38,6% порівняно з 2021 роком. Однак у 2023 році цей показник зменшився на 63,01%, що може свідчити про зниження здатності підприємства швидко перетворювати свої активи в грошові кошти. Це скорочення може бути пов'язане з більшими інвестиціями в основні засоби або збільшенням частки довгострокових активів, що вимагає більш тривалого часу для їх реалізації або використання в господарській діяльності.

Аналіз показників фінансової стійкості КП «Київський метрополітен» за 2021–2023 роки (див. табл. 2.6) дозволить оцінити фінансову стабільність підприємства та його здатність ефективно реагувати на змінні економічні умови.

Таблиця 2.6

Показники фінансової стійкості КП «Київський метрополітен»

Показник	Роки			Відхилення +/-			
	2021	2022	2023	2022/ 2021		2023 / 2022	
				+/-	%	+/-	%
Коефіцієнт автономії	0,67	0,79	0,81	0,12	17,85	0,02	2,73
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,88	0,96	0,99	0,09	9,72	0,03	2,72
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,14	0,00	0,00	0,14	-101,94	0,00	8,02
Коефіцієнт співвідношення власних та залучених коштів	2,00	3,68	4,20	1,67	83,49	0,52	14,19
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-3,09	0,05	0,15	3,14	-101,67	0,10	192,08

Джерело сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Аналізуючи дані досліджуваного підприємства, спостерігаємо, що показник автономії у 2022 та 2023 роках зріс на 17,85% та 2,73% відповідно порівняно з попередніми роками. Протягом досліджуваного періоду цей показник перевищує нормативне значення ($>0,5$), що вказує на поліпшення фінансової самостійності підприємства.

Це свідчить про збільшення частки власних коштів у структурі фінансування активів, що дозволяє знизити залежність від зовнішніх позик і кредитів. Відтак, підприємство стає менш вразливим до коливань на фінансових ринках і здатне покривати свої зобов'язання за рахунок власних ресурсів, що покращує його фінансову стабільність.

Коефіцієнт фінансової стійкості у 2023 році мав найвищий показник та становив 0,99. Хоч підприємство і має високий рівень фінансової стійкості, частка власних коштів у фінансуванні активів не є достатньою для повної незалежності від позикових засобів. Тому, незважаючи на позитивну динаміку, підприємство все ще залежить від зовнішніх джерел фінансування, що може вплинути на його стабільність у разі змін у ринкових умовах.

Зміна коефіцієнта маневреності власного капіталу КП «Київський метрополітен», який у 2021 році становив (-0,14), а в 2022 та 2023 роках досяг значення 0,00, вказує на зміни в структурі капіталу підприємства.

Негативне значення показника у 2021 році свідчило про те, що значна частина власного капіталу була вкладена в необоротні активи, що знижувало маневреність ресурсів. Значення 0,00 у 2022 та 2023 роках показує, що підприємство досягло балансу між оборотними та необоротними активами, внаслідок чого маневреність капіталу стала майже нульовою. Це може свідчити про обмежену здатність підприємства швидко реагувати на короткострокові фінансові потреби.

На рис. 2.3 відображено залежність коефіцієнту співвідношення власних та залучених коштів протягом досліджуваного періоду та його нормативного значення.

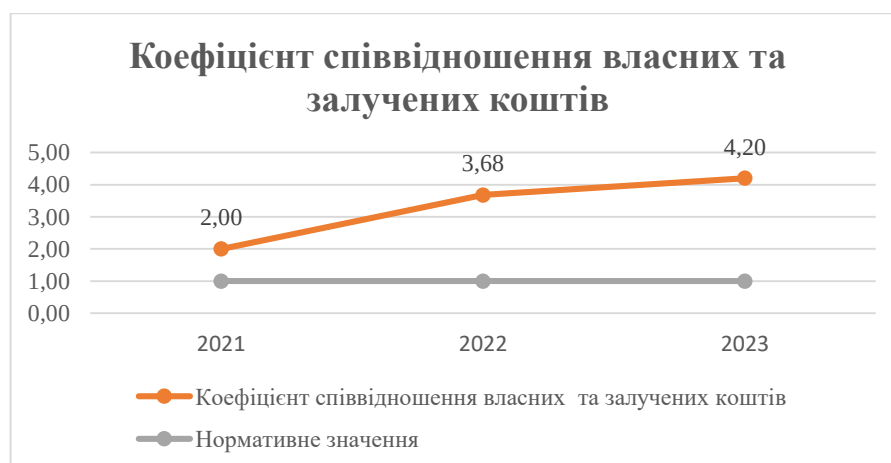

Рис. 2.3 Залежність показників співвідношення власних та залучених коштів та його нормативного значення у КП «Київський метрополітен»

Джерело сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Збільшення коефіцієнту співвідношення власних та залучених коштів у 2021 – 2023 роках свідчить про покращення фінансової стійкості підприємства. Оскільки нормативне значення цього коефіцієнту повинно бути більше одиниці (>1), це вказує на те, що частка власних коштів є більшою за залучені. Найменше значення коефіцієнту у 2021 році 2,00 відображає більшу залежність від зовнішнього фінансування. Проте в 2022 році коефіцієнт зріс на 83,49%, що демонструє значне збільшення власних коштів у загальній структурі фінансування. У 2023 році його подальше зростання на 14,19% до 4,2 вказує на зменшення залежності від залучених ресурсів і на покращення фінансового становища підприємства.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами КП «Київський метрополітен» за 2021–2023 роки показує поступове поліпшення фінансової ситуації: у 2021 році він становив -3,09, що свідчить про значний дефіцит власних оборотних коштів, у 2022 році зріс до 0,05, вказуючи на невелике покращення, але все ще недостатню забезпеченість власними ресурсами для покриття поточних зобов'язань, а в 2023 році досяг 0,15, що свідчить про подальше покращення ситуації, хоча підприємству все ще не вистачає власних оборотних коштів для повного покриття своїх зобов'язань.

У табл. 2.7 відображено показники ліквідності досліджуваного підприємства упродовж 2021 – 2023 років.

Таблиця 2.7

Показники ліквідності КП «Київський метрополітен»

Показник	Роки			Відхилення +/-			
	2021	2022	2023	2022 / 2021		2023 / 2021	
				+/-	%	+/-	%
Коефіцієнт покриття	0,24	1,05	1,18	0,81	331,38	0,12	11,68
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,17	0,83	0,93	0,66	378,31	0,09	11,06
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,09	0,42	0,62	0,33	359,32	0,21	50,31

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Коефіцієнт покриття достатніми темпами зростає протягом досліджуваних років. Найвищий показник зафіксовано у 2023 році, який становив 1,18 та зріс від попереднього на 11,68%. На рис. 2.3 відображено залежність коефіцієнта до нормативного значення даного показника, який має становити > 1,5-2,5.

Рис. 2.3 Коефіцієнт покриття ПК «Київський метрополітен»

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Коефіцієнт покриття упродовж досліджуваних років лише наближається до мінімального нормативного показника. Метрополітен перебуває на стадії покращення своїх фінансових результатів, однак ще не досяг рівня, який би забезпечував стабільність та фінансову стійкість. Наближення до нормативного показника свідчить про позитивні зміни, проте ще не забезпечує повної фінансової незалежності або достатнього рівня покриття витрат доходами.

Коефіцієнт швидкої ліквідності упродовж 2021 – 2023 років зростала, у 2022 році показник зріс на 378,31% від попереднього, а у 2023 – на 11,06% від 2022 року. Нормативне значення даного показника $> 0,6-0,8$. Найвищим даний показник був у 2023 році та становив 0,93. Починаючи з 2022 року коефіцієнт швидкої ліквідності знаходився в межах нормативних значень, що вказує на здатність підприємства ефективно виконувати свої короткострокові зобов'язання.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом трьох років повільними темпами зростає. У 2023 році показник зріс на 0,54 порівняно з 2021 роком. На рис. 2.4 відображено залежність досліджуваного та його нормативного показника, який має $>0,2 - 0,35$.

Спостерігаємо, що досліджуваний коефіцієнт перевищив нормативне значення показника починаючи з 2022 року, що вказує на поліпшення фінансової стійкості підприємства, а також про здатність своєчасного виконання своїх короткострокових зобов'язань завдяки наявності достатньої кількості ліквідних активів.

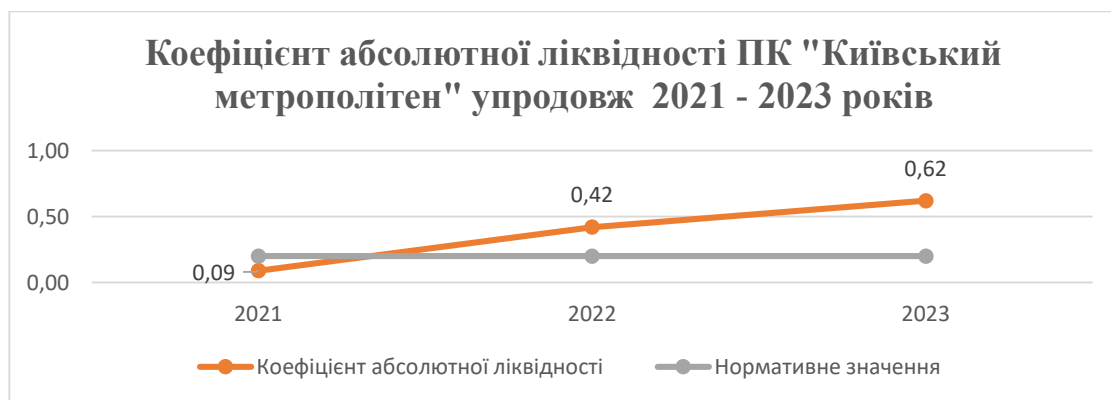

Рис. 2.4 Коефіцієнт абсолютної ліквідності ПК «Київський метрополітен»

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Перевищення нормативного рівня показника може означати, що підприємство має більше готівки або її еквівалентів, ніж необхідно для покриття поточних боргів. Це може бути результатом обережної фінансової політики або накопичення коштів для майбутніх витрат. Водночас, надмірна ліквідність може вказувати на нераціональне використання засобів, якщо підприємство не знаходить ефективних способів інвестування цих ресурсів.

Основні показники фінансової стійкості КП «Київський метрополітен» за 2021–2023 роки, що дають уявлення про здатність підприємства ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами відображені у табл. 2.8. Аналіз цих показників дозволяє оцінити стабільність і ефективність функціонування підприємства в умовах змінюваного економічного середовища.

Таблиця 2.8

Аналіз показників рентабельності КП «Київський метрополітен»

Показники	Роки			Відхилення +/-			
	2021	2022	2023	2022 / 2021		2023 / 2022	
				+/-	%	+/-	%
Рентабельність власного капіталу	-14,13	-69,50	-42,48	-55,37	391,88	0,61	-38,87
Рентабельність реалізованої продукції	0,57	0,72	0,75	0,14	24,85	1,05	4,86
Рентабельність продажу	-0,49	-1,76	-0,84	-1,27	258,67	0,48	-52,33
Рентабельність господарської діяльності	0,19	0,30	0,20	0,10	53,58	0,67	-33,23

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу КП «Київський метрополітен» за 2021 – 2023 роки показує негативну динаміку ефективності використання власних коштів підприємства. У 2021 році цей коефіцієнт становив -14,13, що вказує на збитковість використання власного капіталу та невисоку ефективність діяльності. У 2022 році ситуація значно погіршилася: рентабельність знизилася до -69,50, це вказує на значні фінансові проблеми підприємства, ймовірно через високі витрати та недостатню прибутковість.

У 2023 році коефіцієнт рентабельності власного капіталу дещо покращився і склав -42,48, що вказує на зменшення збитків порівняно з попереднім роком,

але все ще залишався від'ємним. Це свідчить про поступове покращення ефективності використання власних коштів, хоча підприємство не змогло досягти позитивного фінансового результату. Загалом, показники рентабельності власного капіталу демонструють складну фінансову ситуацію підприємства, з тенденцією до поліпшення, але все ще з великими втратами.

Коефіцієнт рентабельності реалізованої продукції комунального підприємства за 2021–2023 роки демонструє поступове покращення ефективності від продажу продукції. У 2021 році цей показник становив 0,57, що вказує на незначний, але позитивний прибуток від реалізації продукції. Це означає, що підприємство змогло отримати невеликий прибуток з кожної одиниці реалізованої продукції, хоча прибутковість була обмеженою.

У 2022 році рентабельність зросла до 0,72, що свідчить про покращення ефективності операцій з реалізації продукції. У 2023 році цей коефіцієнт досяг 0,75, що вказує на подальше підвищення прибутковості від продажу. Зростання рентабельності реалізованої продукції протягом трьох років свідчить про поступове поліпшення ефективності підприємства в цьому аспекті, що може бути результатом зростання попиту, оптимізації витрат чи покращення якості продукції.

Коефіцієнт рентабельності продажу КП «Київський метрополітен» за 2021 – 2023 роки демонструє негативну динаміку в операційній діяльності підприємства (див. рис. 2.5).

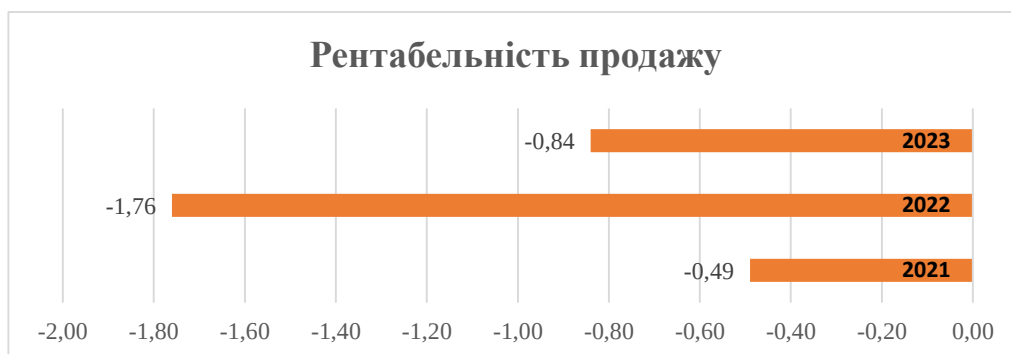

Рис. 2.5 Рентабельність продажів КП «Київський метрополітен»

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

У 2021 році цей показник становив -0,49, що свідчить про невеликі збитки на кожну одиницю доходу від продажу продукції. Це вказує на те, що витрати на

реалізацію товарів та послуг перевищували отриманий дохід, що обмежувало прибутковість підприємства.

У 2022 році рентабельність продажу погіршилася до -1,76, що означає збільшення збитковості в результаті операційної діяльності. Це свідчить про зростання витрат або зниження доходів від продажу, що знизило ефективність підприємства. У 2023 році коефіцієнт зменшився до -0,84, що вказує на певне поліпшення ситуації порівняно з попереднім роком, але, незважаючи на це, показник залишався від'ємним. Це вказує на продовження збитковості, хоча підприємство й робить кроки до зменшення збитків.

На рис. 2.6 відображено залежність змін показників рентабельності господарської діяльності протягом 2021 – 2023 років.

Рентабельність господарської діяльності КП «Київський метрополітен» у період 2021 – 2023 років демонструє змінну динаміку. У 2021 році показник рентабельності становив 0,19, що вказує на помірний рівень ефективності операційної діяльності підприємства. У 2022 році цей коефіцієнт зріс до 0,30, що свідчить про приріст на 0,1 одиниць, що може бути пов'язано з покращенням управлінських або операційних показників, зростанням доходів або зниженням витрат. Такий приріст вказує на позитивну тенденцію в покращенні ефективності господарської діяльності.

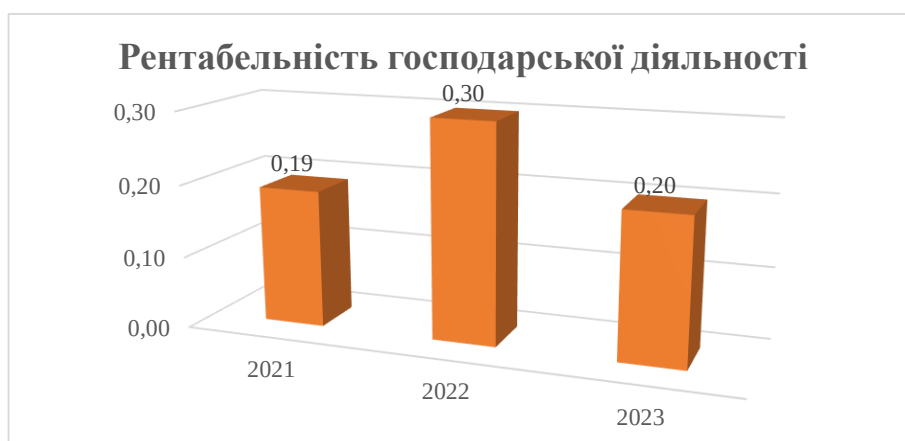

Рис. 2.6 Рентабельність господарської діяльності КП «Київський метрополітен»

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Проте, у 2023 році рентабельність зменшилася до 0,20, що є зниженням на 0,67 одиниць порівняно з попереднім роком. Це свідчить про негативну динаміку

в господарській діяльності підприємства, що може бути спричинено підвищенням витрат, зменшенням доходів або іншими економічними факторами, що негативно вплинули на ефективність операцій. Враховуючи ці зміни, можна зробити висновок, що підприємство, незважаючи на позитивні результати у 2022 році, зіткнулося з труднощами у 2023 році, що потребує подальшого аналізу та коригування стратегії.

Для аналізу ефективності діяльності досліджуваного підприємства важливо розглянути показники ділової активності. Вони дають змогу оцінити, як ефективно підприємство використовує свої ресурси для отримання доходу і наскільки оперативно воно здійснює свою діяльність (див. табл. 2.9). Дослідження цих показників дозволяє зрозуміти рівень оптимізації внутрішніх процесів та здатність підприємства досягати поставлених економічних цілей.

Таблиця 2.9

Показники ділової активності КП «Київський метрополітен»

Показники	Роки			Відхилення +/-			
	2021	2022	2023	2022 / 2021		2023 / 2021	
				+/-	%	+/-	%
Коефіцієнт оборотності активів	0,04	0,04	0,01	0,01	21,10	-0,03	-78,21
Коефіцієнт оборотності запасів	4,08	5,11	2,13	1,03	25,29	-2,98	-58,30
Фондовіддача	0,04	0,05	0,01	0,01	22,85	-0,04	-79,64
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,06	0,06	0,01	0,01	10,75	-0,05	-80,28

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

На рис. 2.7 графічно відображено показники ділової активності у КП «Київський метрополітен», зокрема: коефіцієнт оборотності активів, фондівіддача та коефіцієнт оборотності власного капіталу.

Протягом двох років коефіцієнт оборотності активів КП «Київський метрополітен» залишався стабільним на рівні 0,04, що свідчить про рівний темп використання активів підприємства для генерування доходу. Однак у 2023 році цей показник знизився на 78,21% у порівнянні з попереднім роком, що є суттєвим зниженням ефективності. Такий спад може бути зумовлений кількома

факторами, серед яких можливе збільшення загальної вартості активів, що призводить до уповільнення їх обороту.

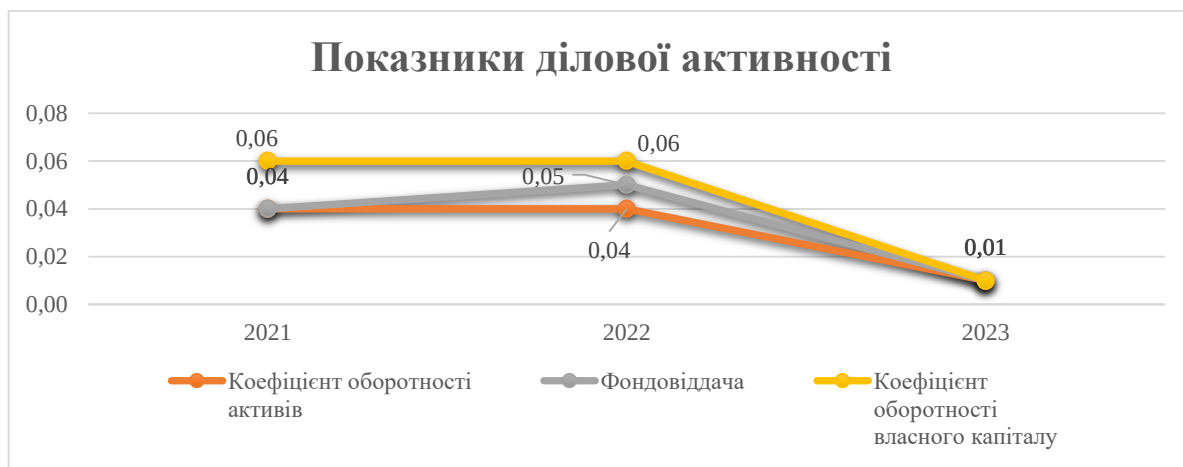

Рис. 2.7 Показники ділової активності протягом 2021 – 2023 років

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності КП «Київський метрополітен».

Це також може вказувати на зниження обсягів реалізації продукції чи послуг, що обмежує здатність підприємства швидко генерувати дохід від своїх ресурсів. Зниження цього коефіцієнта може бути ознакою зниження операційної активності або неефективного управління активами, що в свою чергу може негативно вплинути на фінансову стабільність підприємства. Тому важливо провести детальний аналіз причин таких змін і вжити відповідних заходів для покращення використання активів у наступних періодах.

Найвищий показник фондовіддачі був зафіксований у 2022 році і складав 0,05. Це свідчить про більш ефективне використання основних засобів підприємства для отримання доходу в той період. Однак у 2023 році цей показник знизився на 79,64%, досягнувши значення 0,01. Така суттєва зміна вказує на зниження ефективності використання основних засобів, що може бути пов'язано з різними факторами, такими як збільшення обсягу основних засобів без відповідного зростання доходів або зниження прибутковості підприємства в результаті зменшення обсягів реалізації або інших економічних проблем. Це свідчить про потенційні труднощі в управлінні активами і необхідність оптимізації використання основних засобів для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Упродовж 2021 – 2022 років коефіцієнт оборотності власного капіталу залишався на рівні 0,06. Це свідчить про стабільну ефективність використання власних коштів підприємства для отримання доходу. Однак у 2023 році цей показник різко знизився на 80,28%, досягнувши значення 0,01. Таке значне зниження вказує на значні труднощі в ефективному використанні власного капіталу, що може бути спричинено низьким рівнем доходів, збільшенням частки власних коштів у структурі капіталу або іншими чинниками, які негативно впливають на фінансову стабільність підприємства. Це вимагає додаткового аналізу та розробки заходів для покращення оборотності капіталу в майбутньому.

У 2022 році коефіцієнт оборотності запасів зріс на 25,29% порівняно з попереднім роком, що свідчить про покращення ефективності використання запасів. Однак у 2023 році цей показник знизився на 58,3%, досягнувши рівня 0,01, що вказує на значне уповільнення оборотності запасів. Це може бути викликано зниженням обсягів продажу, накопиченням надлишкових запасів або іншими проблемами в управлінні запасами, що вимагає додаткового аналізу і вжиття коригувальних заходів для поліпшення ситуації.

У 2023 році всі досліджувані показники ділової активності КП «Київський метрополітен» продемонстрували значне зниження в межах 58% – 80% порівняно з попереднім роком. Це свідчить про суттєве уповільнення темпів діяльності підприємства та можливі труднощі в ефективному використанні ресурсів, що потребує детального аналізу та вжиття відповідних заходів для покращення показників у майбутньому.

2.3. Узагальнення результатів аудиту КП «Київський метрополітен»

Аудит фінансової звітності КП «Київський метрополітен» здійснювався ТОВ «ПКФ Україна» (незалежним аудитором Тетяною Пашиною) у 2021 та 2022 роках, а у 2023 році – ТОВ «Кроу Ерфольг Україна» (під керівництвом провідного аудитора Ольги Костянтинівни Ніканорової). Підтвердженням виконаних аудиторських робіт є звіт незалежного аудитора [26 – 28]. Протягом

всього періоду дослідження звіт аудитора залишався немодифікованим. Аудит проводився відповідно до вимог Міжнародних стандартів аудиту (МСА), а аудитор відповідав вимогам незалежності відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів.

Основним питанням під час аудиту в досліджуваному періоді була «Оцінка забезпечень за пенсійними зобов'язаннями та виплатами за колективним договором». Фінансова звітність, що була перевірена у 2021 році, складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та відповідає вимогам законодавства України щодо бухгалтерського обліку.

У висновку аудитора зазначено, що на момент складання фінансової звітності дані є точними та коректно відображають фінансовий стан підприємства. Однак у Примітці 2 «Умови в яких працює Підприємство» вказано на значну невизначеність щодо безперервності діяльності підприємства, пов'язану з подіями російської агресії, наслідки яких важко передбачити. Це може поставити під сумнів здатність підприємства продовжувати свою діяльність у звичайному режимі [26, с. 1].

Аудиторською компанією було виконано оцінку положень облікової політики про методи формування забезпечень перед працівниками, які передбачені ключовим питанням розгляду. Було проведено аудиторські процедури, спрямовані на підтвердження того, що моделі, які використовуються для розрахунку цих забезпечень, охоплюють весь необхідний обсяг даних і мають високий рівень точності. Крім того, було здійснено критичний аналіз актуарних припущень, що лежать в основі розрахунків забезпечень, перевірено математичну правильність розрахунків та оцінено, чи є достатнім розкриття відповідної інформації [26, с. 2].

Під час перевірки у 2021 році не було виявлено обмежень у доступі до інформації, і аудитор здійснив всі необхідні процедури. У процесі аудиту фінансової звітності, на основі якого було складено звіт незалежного аудитора, була проведена оцінка ризиків суттєвого викривлення інформації, зокрема внаслідок шахрайства. Виявлені значущі ризики, що потребували уваги, не

призвели до зміни думки аудитора, що було відображено у розділі «Ключові питання аудиту». Всі виявлені порушення були обговорені з управлінським персоналом підприємства, і ті, що потребували виправлень, були внесені в фінансову звітність. Порушення, які не є суттєвими, не були виправлені, при цьому жодне з виявлених порушень не пов'язане з ризиком шахрайства. Звіт аудитора узгоджений з додатковим звітом для Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради, оскільки аудиторський комітет підприємства не був створений [26, с. 4].

У 2022 році аудиторську перевірку здійснювало Товариство, яке проводило перевірку у попередньому звітному періоді. Аудитор звертає увагу на Примітку 2 «Умови, в яких працює Підприємство», в якій зазначено, що з 24 лютого 2022 року діяльність підприємства значно ускладнена через повномасштабне військове вторгнення Російської Федерації в Україну. Це створює значну невизначеність щодо майбутнього розвитку ситуації та можливості Київського метрополітену продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Однак, аудит не змінив своєї думки з цього питання [27, с. 1].

Аудитор здійснив оцінку облікової політики підприємства, що стосується методів розрахунку забезпечень для майбутніх виплат працівникам за пенсійними зобов'язаннями та відповідних виплат за колективним договором. Були проведені аудиторські процедури, спрямовані на підтвердження, що застосовані моделі забезпечують повний та точний розрахунок цих зобов'язань. Також аудитор вибірково перевіряв надійність джерел і повноту інформації, використаної для оцінки забезпечень, а також критично оцінив актуарні припущення, перевіряв математичну точність розрахунків та достатність розкриття інформації [27, с. 2].

Уповноважена особа була призначена для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності КП «Київський метрополітен» за 2021 – 2022 роки на підставі відкритого конкурсу, відповідно до протоколу тендерного комітету. У процесі аудиту були проведені оцінки ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності, включаючи можливість шахрайства. Аудиторські процедури були

розроблені з урахуванням ідентифікації та оцінки цих ризиків, що дозволило забезпечити належну основу для отримання доказів. Після проведення всіх необхідних процедур, суттєвих порушень, у тому числі пов'язаних з шахрайством, не було виявлено, що дозволяє аудитору не вносити коригувань до фінансової звітності [27, с. 4].

Аудит фінансової звітності КП «Київський метрополітен» підтвердив, що фінансова звітність на 31 грудня 2023 року відображає достовірний фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки Підприємства за звітний період. Вона складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і відповідає вимогам національного законодавства.

У примітці 20 фінансової звітності наведено інформацію щодо дебіторської заборгованості, яка складає 1 445 901 тис. грн, що відображена на основі рішення суду на 31 грудня 2023 року. У примітці 9 зазначено суму інших операційних доходів у розмірі 1 445 936 тис. грн, а в примітках 11 і 20 – нарахування резерву під визнану заборгованість. Згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності, якщо ймовірність отримання економічних вигід є низькою, визнання активу чи зобов'язання не є обов'язковим. Аудитор не змінив своєї думки з цього питання, а користувачам фінансової звітності рекомендується оцінювати вплив цієї операції на фінансові результати на основі власних критеріїв.

Щодо інших необоротних активів, примітка 17 містить інформацію про аванс, сплачений ПАТ «Київметробуд» для будівництва Сирецько-Печерської лінії метрополітену в розмірі 3 957 798 тис. грн. Станом на 31 грудня 2023 року триває судовий спір, предметом якого є вимога Підприємства щодо оформлення актів виконаних робіт за укладеним договором. Аудитор не вніс змін до своєї думки з цього питання [28, с. 1].

Додатково було розглянуто ключове питання аудиту – «Справедлива вартість основних засобів». КП «Київський метрополітен» використовує модель переоцінки для відображення вартості основних засобів за справедливою вартістю, що вимагає врахування суб'єктивних припущень при визначенні цієї

вартості. Оскільки це питання є важливим, вартість основних засобів оцінюється незалежним зовнішнім оцінювачем через процес зовнішньої оцінки.

Аудиторські процедури, які були проведені для оцінки справедливої вартості основних засобів, охоплювали кілька ключових аспектів. Спочатку була перевірена кваліфікація зовнішнього оцінювача, а також залучені експерти для оцінки використаної методології оцінки та зроблених припущень.

Крім того, була здійснена перевірка суми переоцінки, яка була визнана в фінансовій звітності, шляхом порівняння з результатами зовнішньої оцінки. Також оцінювалася якість розкриття інформації у фінансовій звітності щодо справедливої вартості основних засобів, що дозволило підтвердити відповідність цієї інформації вимогам стандартів і забезпечити надійність висновків аудитора [28, с. 2 – 3].

У процесі аудиту фінансової звітності у 2023 році, аудитори інформували керівництво підприємства про обсяг і терміни проведення перевірки, а також повідомляють про суттєві результати аудиту, зокрема щодо недоліків у внутрішньому контролі. Вони також підтверджують виконання етичних вимог незалежності, інформуючи керівників про всі фактори, які можуть вплинути на їхню об'єктивність. Визначаються ключові питання аудиту, які мають значний вплив на фінансову звітність, і описуються в аудиторському звіті. Якщо публічне розкриття таких питань заборонене або негативні наслідки їх висвітлення можуть переважити користь для громадськості, вони не включаються у звіт [28, с. 4 – 5].

Отже, при проведенні аудиту КП «Київський метрополітен» у 2021 – 2023 роках аудиторами було надано аудиторські звіти, які є немодифіковані. Дані фінансової звітності є точними та коректно відображають фінансовий стан підприємства. Протягом досліджуваного періоду серйозних порушень не було виявлено.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМ ВЛАСНОСТІ

Удосконалення аудиту та аналізу діяльності підприємств державної та комунальної форм власності є важливим етапом у розгляді ефективності управлінських процесів та фінансової прозорості в організаціях публічного сектору. Аудит й аналіз діяльності таких підприємств мають надзвичайно важливе значення для забезпечення їх ефективності, раціонального використання ресурсів та досягнення сталого економічного розвитку.

Особливістю підприємств державної та комунальної форм власності є їх специфічне місце в економічній системі країни, де основними цілями є не лише отримання прибутку, а й виконання соціальних функцій та забезпечення стабільності у різних сферах економіки держави. Отож питання удосконалення механізмів аудиту та аналізу таких підприємств набувають особливої актуальності в умовах сучасних викликів, таких як зміни в законодавстві, фінансові кризи, розвиток нових технологій та глобалізація економічних процесів.

Для удосконалення аудиту та аналізу діяльності підприємств можна розглянути наступні аспекти:

1. Впровадження сучасних технологій: збільшення використання автоматизованих систем для збору та обробки даних може значно зменшити час, необхідний для проведення незалежного аудиту. Машинне навчання та аналітичні інструменти допоможуть виявляти аномалії та тенденції у фінансовій звітності, що є важливим для підвищення ефективності незалежного аудиту.

Аудитори державного сектору повинні мати доступ до спеціалізованих програм, які дозволяють автоматизувати різні етапи незалежної аудиторської перевірки. Це включає програми для аналізу фінансової звітності, управлінського обліку, а також для перевірки відповідності нормативним вимогам. До таких програм можна віднести:

- програми для автоматизованого аналізу фінансових показників (наприклад, програми для аналізу балансу, звітів про прибутки та збитки);
- програмні продукти для електронної перевірки документів та архівів, що дозволяють знижувати ризик людської помилки та забезпечують зручний доступ до великих обсягів інформації;
- спеціалізовані системи для незалежного аудиту в державному секторі, які враховують особливості законодавства, бюджетного процесу та управлінських структур.

Такі програми можуть містити вбудовані механізми для контролю за виконанням державних та муніципальних замовлень, а також за витратами публічних коштів. Важливою функцією таких програм є можливість інтеграції з іншими державними та муніципальними системами обліку та звітності. Це дозволяє аудиторам швидко отримувати доступ до актуальної інформації про фінансові операції, стан бюджетного виконання, використання державних ресурсів тощо. Завдяки цьому, аудитори можуть забезпечити точність і своєчасність своїх висновків під час незалежного аудиту.

2. Оскільки робота з державними та комунальними підприємствами вимагає обробки великих обсягів конфіденційної інформації, необхідно приділяти увагу захисту даних від несанкціонованого доступу, що можливо через використання сучасних технологій шифрування та захисту інформаційних систем у процесі незалежного аудиту.

3. Покращення прозорості: забезпечення більшої відкритості фінансових звітів та операцій підприємств допоможе підвищити довіру громадськості та зменшити можливості для зловживань.

4. Ефективність незалежного аудиту, зокрема в державному секторі, значною мірою залежить від наявності достатньої кількості висококваліфікованих фахівців. В Україні, як і в інших країнах, спостерігається тенденція до зменшення чисельності молодих аудиторів, що потребує уваги до таких аспектів:

- нестача молодих спеціалістів. Незважаючи на великий досвід багатьох аудиторів, зменшується кількість нових кадрів через низький рівень зарплат та обмежений інтерес до професії серед молоді, а також через труднощі в здобутті необхідної кваліфікації і досвіду для проведення незалежного аудиту.

- необхідність оновлення професійних навичок. Досвідчені аудитори мають значний багаж знань, але можуть бути обмеженими в освоєнні новітніх технологій і методик, що є критично важливим для проведення якісного аудиту в умовах цифровізації державного сектору. Тому для всіх аудиторів необхідно впроваджувати програми постійного навчання та перепідготовки.

- різні підходи до аудиторської діяльності. Молодші фахівці мають більшу схильність до використання новітніх технологій та програмного забезпечення, що може підвищити ефективність процесу незалежного аудиту. Однак досвідчені аудитори здатні надавати більш глибокий аналіз законодавчих вимог і практичного застосування норм.

5. Регулярне навчання фахівців: організація тренінгів для аудиторів та аналітиків щодо новітніх методів і технологій, що використовуються в аудиті, дозволить підвищити їх кваліфікацію та ефективність роботи.

6. Нестача аудиторів (кадрів) на ринку праці. Однією з основних причин нестачі кадрів є недостатня мотивація до роботи в державному секторі. Це стосується як фінансових аспектів (низькі заробітні плати порівняно з приватним сектором), так і відсутності чіткої кар'єрної траєкторії. Зазвичай молода людина не бачить перспективи професійного росту в державному секторі і переходить в приватний.

Важливою є проблема з підготовкою висококваліфікованих аудиторів. Для ефективного виконання аудиторських процедур потрібні високі стандарти освіти та спеціалізованих знань, зокрема в області публічних фінансів, управлінського обліку та застосування спеціалізованих програмних продуктів.

7. Впровадження чітких стандартів незалежного аудиту для державних та комунальних підприємств забезпечить узгодженість підходів та сприятиме підвищенню якості аудиторських перевірок.

Уніфікація аудиторських процедур дозволяє мінімізувати вплив людського фактору та підвищити точність отриманих результатів, що сприяє прозорості фінансової звітності. Регулярний моніторинг і оновлення стандартів через сертифікацію аудиторів, контроль за їх виконанням і адаптацію до змін у законодавстві сприяють збереженню ефективності аудиту. Це не тільки підвищує якість перевірок, але й забезпечує ефективне використання публічних ресурсів та зміцнює відповідальність підприємств перед суспільством.

ВИСНОВКИ

Аудит і аналіз діяльності підприємств державної та комунальної форм власності є важливими інструментами для забезпечення ефективного використання державних ресурсів та підвищення прозорості управління. Ці процеси допомагають виявити фінансові, економічні та соціальні проблеми, що можуть виникати на таких підприємствах. Оскільки, вони фінансуються з державного бюджету, забезпечення їх відкритості та підзвітності є пріоритетним завданням для контролю за законністю витрачання коштів громадян.

Аудит зосереджений на перевірці фінансової звітності та відповідності операцій нормативним вимогам, а також на оцінці ефективності використання ресурсів і досягнення поставлених цілей. У той час як аналіз охоплює вивчення як фінансових, так і соціальних та економічних аспектів, що дозволяє оцінити вплив підприємств на соціальні умови, зайнятість і якість послуг.

Київський метрополітен є важливою складовою транспортної інфраструктури столиці України, яка забезпечує ефективне перевезення мільйонів пасажирів щодня. Завдяки своїй надійності та зручності, метрополітен суттєво впливає на якість життя киян, спрощуючи їх пересування по місту.

Для подальшого розвитку підприємству необхідно враховувати як внутрішні фактори, так і зовнішні загрози. Оновлення інфраструктури, модернізація технологій та розширення мережі мають великий потенціал для покращення якості обслуговування та підвищення пасажиропотоку. Водночас, старіння обладнання та перевантаженість ліній залишаються значними викликами, що потребують інвестицій. Загрози, такі як нестабільне фінансування та конкуренція з іншими видами транспорту, також можуть обмежити можливості розвитку метрополітену в майбутньому.

Аудит відіграє важливу роль у забезпеченні ефективної діяльності підприємств, сприяючи виявленню потенційних ризиків і шляхів їхнього мінімізації. У випадку комунального підприємства КП «Київський метрополітен» аудит набуває особливого значення, оскільки його результати не

лише визначають фінансову стабільність підприємства, але й впливають на рівень безпеки та якість обслуговування пасажирів. Оцінка методики та організації аудиту дозволяє створити повне уявлення про процес перевірки діяльності підприємства і важливість належного управління фінансами та ресурсами для забезпечення безперебійної роботи метрополітену.

Використані методи, такі як перевірка фінансової звітності, аналіз внутрішніх контролів і відповідності нормативним вимогам, допомагають виявити ризики та недоліки в обліку і управлінні. Це створює підґрунтя для коригувальних заходів, що сприяють поліпшенню фінансової стабільності і ефективності діяльності метрополітену, а також знижують ймовірність порушень законодавства.

Аудит фінансової діяльності КП «Київський метрополітен» оцінює достовірність фінансової звітності, підвищуючи довіру інвесторів і кредиторів. Дотримання міжнародних стандартів і принципів бухгалтерії забезпечує прозорість і ефективне управління ресурсами. Важливими аспектами є професійний скептицизм, ризик-орієнтований підхід та надійна доказова база для точних аудиторських висновків, що сприяють ефективному управлінню підприємством.

Аналітичні процедури є важливим етапом аудиту, дозволяючи оцінити фінансові результати компанії та виявити ризики, що можуть вплинути на точність звітності. Вони включають порівняння фінансових показників за різні періоди або з іншими компаніями, що допомагає виявити відхилення від прогнозованих значень. Для КП «Київський метрополітен» ці процедури дають змогу оцінити фінансовий стан і ефективність внутрішнього контролю, а також виявити проблеми в ключових показниках.

За період 2021–2023 років підприємство зазнало значних змін у своїх фінансових і майнових показниках. Коефіцієнт зносу основних засобів знизився, що свідчить про їхній добрий стан, а коефіцієнт придатності цих засобів зріс, хоча процес оновлення активів відбувається повільно. Показники фінансової стійкості, такі як коефіцієнт автономії, демонструють збільшення частки власних

коштів у фінансуванні, що зменшує залежність підприємства від позик. Водночас коефіцієнт маневреності вказує на обмежену здатність підприємства швидко реагувати на короткострокові фінансові вимоги. Аналіз ліквідності показує певне поліпшення в здатності компанії виконувати короткострокові зобов'язання, але підприємству все ще необхідно працювати над досягненням фінансової стабільності та незалежності, що свідчить про потребу в подальших інвестиціях і вдосконаленні управління фінансами.

Під час проведення аудиторських перевірок протягом 2021 – 2023 років висновки залишалися немодифікованими. Аудит проводився згідно з Міжнародними стандартами аудиту (МСА), з дотриманням вимог незалежності. Основною темою аудиту була оцінка забезпечень за пенсійними зобов'язаннями та виплатами за колективним договором. Перевірена фінансова звітність відповідала Міжнародним стандартам та вимогам українського законодавства з бухгалтерського обліку.

Для удосконалення аудиту в державному та комунальному секторах необхідно впровадити сучасні технології, зокрема автоматизовані системи збору даних, машинне навчання для виявлення аномалій та аналітичні інструменти для фінансового аналізу. Важливо також розробити спеціалізовані програмні продукти для аудиту, інтегровані з державними системами обліку та з високим рівнем захисту даних. Впровадження чітких стандартів і публічних звітів підвищить ефективність та довіру до аудиторських процедур.

Водночас важливо вирішити проблему недостатньої кількості молодих кадрів, підвищивши фінансові стимули і створивши чітку систему кар'єрного росту для аудиторів в державному секторі. Регулярне навчання та перепідготовка спеціалістів, особливо старших аудиторів, дозволить підтримувати високий рівень кваліфікації. Співпраця з міжнародними організаціями та обмін досвідом допоможуть інтегрувати кращі практики, що сприятиме удосконаленню методів оцінки та підвищенню ефективності аудитів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / Г. Даценко та ін. Вінниця : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 416 с.
2. Білобровенко Т., Шквара Д. Шляхи удосконалення організації та методики аудиту. Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки). URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/298884/291452> (дата звернення: 28.12.2024).
3. Брик І. М. Організація та методологія аудиторської діяльності в сучасних умовах. Кваліфікаційна робота. Тернопіль, 2023. 75 с.
4. Будько О., Корнієнко О. Аудит фінансових результатів: організаційні та методичні засади проведення. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2022. № 1 (4). С. 79–87.
5. Григоров О. В. Організація і методика обліку та аудиту на комунальних підприємствах. Кваліфікаційна робота. Суми, 2021. 53 с.
6. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Мелітополь : Люкс, 2021. 260 с.
7. Громадський транспорт під час повітряної тривоги. Офіційний портал КМДА - Головна. URL: bit.ly/3Pd64Ee (дата звернення: 28.12.2024).
8. Жидєєва Л. І., Колісник О. П., Саямон-Міхєєва К. Д. Аудит : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2019. Т. 36 : Серія «На допомогу студенту УДФСУ». 312 с.
9. Захарченко В. Аналіз діяльності органів державного фінансового аудиту та напрями її удосконалення. Випускна робота. Київ, 2023. 74 с.
10. Звіт про управління 2021 рік КП «Київський метрополітен». Київський метрополітен офіційний сайт. URL: <https://bit.ly/3DALZp5> (дата звернення: 28.12.2024).
11. Звіт про управління 2022 рік КП «Київський метрополітен». Київський метрополітен офіційний сайт. URL: <https://bit.ly/40nqQGG> (дата звернення: 28.12.2024).

12. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність. Електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання : навч. посіб. 2-ге вид. Вінниця : ВНТУ, 2022. 144 с.
13. Інформація про фінансову звітність за 9 місяців 2024 року. Київський метрополітен офіційний сайт. URL: <http://metro.kyiv.ua/sites/default/files/24.%20balans%209%20mis%202024.pdf> (дата звернення: 28.12.2024).
14. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О.Г. Організація і методика аудиту : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 280 с.
15. Михайленко О., Ніколаєнко С. Особливості аналізу і аудиту господарської діяльності підприємств в умовах воєнного стану – Вісник Хмельницького національного університету. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=13734> (дата звернення: 28.12.2024).
16. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ). Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (дата звернення: 28.12.2024).
17. Міністерство Фінансів України. Міністерство Фінансів України. НП(С)БО. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення: 28.12.2024).
18. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Міжнародні стандарти аудиту (ISA). URL: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482 (дата звернення: 28.12.2024).
19. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». URL: <http://www.metro.kyiv.ua/>
20. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Адміністрація підприємства. URL: <http://www.metro.kyiv.ua/node/5530>

21. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Колективні договори. URL: <https://bit.ly/40Eg4No>
22. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Організаційна структура. URL: <http://www.metro.kyiv.ua/node/949>
23. Офіційний сайт мережі PKF. PKF в Україні. URL: <https://pkf.in.ua> (дата звернення: 28.12.2024).
24. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Стратегічний план розвитку Комунального підприємства «Київський метрополітен» на середньостроковий період з 2020 до 2022 року. 2019, 52 с. URL: <https://bit.ly/3W00FnR>
25. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Схема ліній метрополітену. URL: <http://www.metro.kyiv.ua/node/101>
26. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Фінансова звітність за 2021 рік. Звіт незалежного аудитора 2021 рік. URL: <https://bit.ly/3VWvYjw>
27. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Фінансова звітність за 2022 рік. Звіт незалежного аудитора 2022 рік. URL: <https://bit.ly/41RVg5Z>
28. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Фінансова звітність за 2023 рік. Фінансова звітність з аудиторським висновком за 2023 рік. URL: <https://bit.ly/3DSIdaG>
29. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». Хронологія розвитку метро. URL: <http://www.metro.kyiv.ua/node/250>
30. Офіційний сайт ТОВ «Кроу Ерфольг Україна». URL: <https://croweerfolg.com.ua>
31. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI : станом на 11 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 28.12.2024).
32. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII : станом на 20 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 28.12.2024).

33. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV : станом на 3 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 28.12.2024).
34. Про міський електричний транспорт : Закон України від 29.06.2004 № 1914-IV : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-15#Text> (дата звернення: 28.12.2024).
35. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР : станом на 28 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр#Text> (дата звернення: 28.12.2024).
36. Річна фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2023 Разом зі звітом незалежного аудитора. Київський метрополітен офіційний сайт. URL: <http://www.metro.kyiv.ua/node/7511> (дата звернення: 28.12.2024).
37. Розпорядження від 30.01.2017 № 77 в.о. КМР (КМДА). Київський метрополітен офіційний сайт. URL: http://62.149.5.81/sites/default/files/kontract_N.pdf (дата звернення: 28.12.2024).
38. Сміт А. Дослідження про природу і причини багатства народів / пер. з англ. О. Васильєв, М. Межевікіна, А. Малівський. Київ : Наш формат, 2018. 722 с.
39. Статут комунального підприємства «Київський метрополітен» (ідентифікаційний код 03328913) (нове видання). Київський метрополітен офіційний сайт. URL: <http://www.metro.kyiv.ua/sites/default/files/pdf.pdf> (дата звернення: 28.12.2024).
40. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2020 Edition, volume I; ISBN: 978-1-60815-459-3. URL: <https://bit.ly/4hgVubk>